

Näringslivets förslag till regelförbättringar i Sverige 2018-2022

December 2017

Författare: August Liljeqvist

NNR
NÄRINGSLIVETS
REGLNÄMND
- FÖR KOSTNADSEFFEKTIVA REGLER -

Näringslivets Regelnämnd NNR AB, Stockholm, 2017

Andrea Femrell, VD och ansvarig utgivare

August Liljeqvist, sakkunnig och rapportförfattare

Scantech Strategy Advisors, produktion och layout

Förord

Tydliga, välfungerade och kostnadseffektiva regelverk för företagande är viktigt för att näringslivet ska kunna utvecklas och bli konkurrenskraftigt och därmed skapa tillväxt för samhället. De utgör också en del av förutsättningarna för det svenska företagsklimatet. Den pågående globaliseringen och digitaliseringen gör att våra nationella institutioner och vårt regelsystem påverkas av motsvarande system och förändringar i andra länder liksom omvärldsutvecklingen i stort. Om det blir en obalans till nackdel för svenska företag i relation till omvärlden kommer deras konkurrenskraft succesivt att urholkas. Frågan om företagens regelbörda är därmed viktig för samhället.

Landets företagare upplever att regelbördan och krånglet över tid har ökat kraftigt. NNR kan konstatera, med utgångspunkt från våra årliga SKOP-undersökningar, att andelen som anser att det blivit lite eller mycket krångligare har mer än fördubblats på fyra år. Tillväxtverkets rapport om hur företagens kostnader påverkas av nya eller ändrade regler (från 13 april 2017), visar på en kraftig ökning av företagens administrativa kostnader. Under 2016 ökade dessa med 3,6 miljarder kr, och sett över en fyraårsperiod har kostnaderna ökat med 1,2 miljarder kr per år i löpande priser.

Vad kan då göras för att vända denna utveckling? Vilka regelverk behöver enligt svenska företag förändras, förenklas och förbättras? Som svar på denna fråga har NNR tillsammans med sina medlemmar tagit fram 72 prioriterade regelförbättringsförslag inom 17 olika regelområden. Förslagen, vars karaktär är konkreta och lätta att förstå, syftar till att ge riksdag och regering näringslivets prioriteringar i arbetet med regelförbättring under kommande mandatperiod.

Ett genomförande av förslagen skulle påverka bl.a. företagets verksamhet i form av tidsbesparing, kostnadssänkning, ökad investeringsbenägenhet och/eller minskad osäkerhet. I anslutning till de flesta av förslagen presenteras också en översiktlig bedömning av i vilken omfattning företagen skulle gynnas vid ett genomförande, exempelvis genom en uppskattning av antalet företag som skulle beröras eller antalet ärenden som skulle förenklas. Vissa av förslagen är av mer övergripande karaktär och presenteras då som utredningsförslag.

Förslagen är en del av ett reformprogram för regelförbättring som NNR kommer att presentera inför kommande mandatperiod. För att arbetet ska bli lyckosamt krävs att det skapas en process inom regeringskansliet, som tar om hand förslagen.

Andrea Femrell, VD
Näringslivets Regelnämnd NNR

Innehållsförteckning

Skatt

1. Gör kravet på personalliggare i byggverksamhet till ett renodlat arbetsgivaransvar	1
2. Skatterättsligt företrädaransvar	2
3. Höjd schablon för anskaffningsvärdet av långa innehav vid kapitalvinstbeskattning	3
4. Sänkt kapitalskatt	4
5. Slopade fyraprocentsspärr i 3:12-reglerna	5
6. Förenklad schablonregel och borttagen trädaregel för fåmansföretagare	6
7. Slopade den skattemässiga diskrimineringen av generationsskiften mellan närstående	7
8. Inför energiskattebefrielse på 100 procent för elektriskt drivna bussar	8
9. Avskaffa skatten på försäkringar för bussar i yrkesmässig trafik	9
10. Undantag från trängselskatter och infrastrukturavgifter för bussar under 14 ton	10
11. Avdragsreglerna för personalkostnader såsom t.ex. friskvård ska vara samma oavsett företagsform	11
12. Avskaffa kraven på personalliggare och certifierat kassaregister	12
13. Tillåt kvartalsrapportering av alla företags skatter	13
14. Förbättra effektiviteten i den arbetskraftövervakning som hanteras genom personalliggare	14
15. Förenklningar i SINK-beskattningen	15
16. Elskatt för tillverkande företag	17

Mervärdesskatt

17. Begär undantag från momsdirektivet så att alla företag kan deklarerar årsmoms per den 12 maj	19
18. Höjd omsättningsgräns för skattskyldighet för moms	20
19. Inför rak kontantmetod vid momsredovisning, tillämplig för alla transaktioner	22
20. Möjliggör för momsfria företag och aktörer att hyra momsade lokaler	24
21. Införande av schablon för momsavdrag för personbilar	26
22. Slopade avdragsförbudet för stadigvarande bostad	28

Redovisning

23. Underlätta möjligheterna att förvara räkenskapsinformation utanför Sverige	29
24. Införande av möjlighet att direkt föra över räkenskapsinformation till elektronisk form	30
25. Separata regler för årsbokslut i bokföringslagen	31

Bolagsrätt

26. Slopade revisionsplikt fullt ut i enlighet med EU-lagstiftningen	32
27. Alternativt organisationsnummer för enskild firma	33

Finansmarknad

28. Undantag från konsumentskyddsreglerna för specialfonder som bara marknadsförs till professionella investerare	34
29. Införande av nya reglerade fondformer i Sverige	35
30. Avskaffad femårsregel för värdering av privatbostad	36
31. Färre utfärdare av identitetshandlingar	37
32. Förenkla öppnande av konto via telefonbanken	38
33. Inför möjlighet att delegera beslut avseende tjänster till jävskretsen	39
34. Jämställ möjligheterna för ISK-kunder och depåkunder att delta i alla emissioner	40
35. Behov av tydliggörande av agentrollen	42

Arbetsrätt

36. Införande av en proportionalitetsprincip för stridsåtgärder på arbetsmarknaden	44
37. Avskaffa reglerna om varsel vid driftsinskränkning	46
38. Utnyttja möjligheterna till avvikelser i EUs arbetstidsdirektiv fullt ut	47
39. Förändrade turordningsregler så att kompetens ges en mer framträdande roll	48
40. Reformerade möjligheter att ogiltigförklara uppsägningar p.g.a. personliga skäl	49
41. Utökade möjligheter för företag att göra undantag inom turordningsreglerna i LAS	50

Socialförsäkringar

42. Samma karenstid för den som betalar egenavgift som för den som har anställning	51
--	----

Arbetsmiljö

43. Undantag från kravet på byggarbetsmiljösamordnare vid mindre arbeten	52
44. Förtydligande av arbetsgivarens arbetsmiljöansvar och arbetstagares ansvar gällande personlig skyddsutrustning	54
45. Flexiblare regler för kraven på utblick	55

Miljö

46. Förenklad miljöprovning utan tillväxthinder för lantbruksföretag	57
47. Inför begreppet miljöpåverkande verksamhet för lantbruksföretag i Miljöbalken	58
48. Effektivare regelverk beträffande sanering av verksamheter som orsakar miljöskador	59
49. Effektivare tillståndsprocess för ansökningar enligt 19 och 22 kap Miljöbalken	60
50. Begränsa problemet med bilmålvakter och svartskrotning	61
51. Utvidgad rätt att ta felparkerade fordon på privat mark i anspråk för fordringar på skatt och avgift	63
52. Förläng tidsgränsen för skattedeklaration avseende kemikalieskatt	64

Energi

53. Förenkla reglerna för energideklarationer och avskaffa kravet på tredjepartskontroll	66
54. Förändrad definition av stora företag vid energikartläggning	68
55. Undvik dubbelreglering genom energikartläggning och energideklaration	70

Transport

56. Förenkla för drönare och drönartjänster	71
57. Flexiblare tillämpning av regler för kör- och vilotider	73
58. Förlängd tid för tömning av förarkort och digitala skrivare	74
59. Aveckla pumplagen och låt marknadskrafterna styra tillhandahållandet av förnybart drivmedel	75

Byggregler

60. Färre riksintressen	76
61. Minska samrådskretsen i PBL och därmed hyresgästorganisationers rätt att överklaga nya bostäder	78
62. Minskat strandskydd vid bostadsbyggande	80
63. Återinförda kontrollkrav med oberoende besiktning vid nybyggnad av cisterner	81
64. Underlätta medborgardriven stadsutveckling genom en-väg-in till kommunen	84

Vård och omsorg

65. Förbättrad konkurrensneutralitet mellan privata och offentliga aktörer i vård och omsorg	85
66. Lika tillståndsplikt inom socialtjänstlagen, oavsett regiform	87

Migration

67. Förenkla reglerna för arbetskraftinvandring	88
68. Utökade möjligheter att utfärda talangvisum	90

Besöksnäringen

69. Upphäv lagen om hotell- och pensionatrörelse	92
70. Avskaffa danstillståndet	93

Digitalisering

71. Öppna upp tillgången till geodata och andra offentliga datakällor	94

Myndighetsutövning

72. Tidskrav vid ärendehantering	96

Näringslivets Regelnämnds NNR medlemmar 97

Skatt

1. Gör kravet på personalliggare i byggverksamhet till ett renodlat arbetsgivaransvar

Regelverk

Skatteförfarandelagen, 39 kapitlet 11-12 §§, Personalliggare

Mottagare

Skatteverket, Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Regler om personalliggare finns inom branscherna restaurang-, frisör- och tvätteriverksamhet samt byggverksamhet. Inom de tre först nämnda områdena ligger ansvaret för föreliggande av personalliggare på det företag som har anställda som utför tjänster inom respektive bransch. De företag som har anställda som utför tjänster är normalt sett de företag som har praktiska möjligheter att hantera närvaro respektive frånvaro för anställd personal. Inom byggverksamheten är det emellertid en annan ordning. Inom byggverksamheten är det istället beställaren av en byggnation (byggherren, kunden) som är delvis ansvarigt för att det företag som har anställda som utför tjänster (byggföretaget) för personalliggare. Det rimliga vore att det företag som har rådighet över situationen (är arbetsgivare) också har det fullständiga ansvaret för att närvaro respektive frånvaro registreras.

När det gäller till exempel frisörföretagare finns också ett krav på personalliggare. Du behöver dock inte som kund till en frisörföretagare anmäla till Skatteverket när du går och klipper dig. En kund kan omöjligen ha ansvar för att en arbetsgivare ska uppfylla sitt ansvar enligt skatteförfarandelagen.

Det gränsvärde för vilka byggarbetsplatser som ska ingå i kontrollsystemet och därmed kunna uppvisa personalliggare är satt till fyra basbelopp. Detta innebär att även mycket små ombyggnationer, t.ex. en renovering av inredningen i en frisörsalong, skulle drabbas, trots att frisörföretagaren inte upplever sig som byggherre.

Åtgärdsförslag

Ta bort skyldigheterna för kunden (byggherren) kring personalliggare inom byggverksamhet och gör detta till ett arbetsgivaransvar. Beloppsgränsen för vilka byggarbetsplatser som ska ingå i kontrollsystemet bör höjas från fyra basbelopp till 40 basbelopp.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärden skulle bespara byggherrarna kostnader för att övervaka sina entreprenörers anställda samt bespara byggherrarna kostnader för att göra anmälan till Skatteverket.

Alla företag som bedriver sin verksamhet i en lokal kan potentiellt gynnas av de föreslagna åtgärderna, d.v.s. ca 300 000 företag.

Kontaktuppgifter

Fastighetsägarna, Rikard Silverfur
08-613 57 20
rikard.silverfur@fastighetsagarna.se

Företagarna, Philip Thunborg,
philip.thunborg@foretagarna.se

Skatt

2. Skatterättsligt företrädaransvar

Regelverk

Skatteförfarandelag (2011:1244) 59 kap. 12-14 §§

Mottagare

Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

Företrädaransvaret i skatteförfarandelagen innebär att en företagare kan bli personligt ansvarig för betalning av bolagets skatter och avgifter om han eller hon inte har sett till att bolaget betalat på förfallodagen. Företrädare är verkställande direktör, styrelseledamöter och andra som i praktiken företräder bolaget. Personligt betalningsansvar inträder om företrädaren genom uppsåt eller grov oaktsamhet underlåtit att betala då skatten eller avgiften förfallit till betalning.

Reglerna om företrädaransvar tillämpas mycket strängt i praxis. För att undgå ansvar måste företrädare i praktiken senast samma dag som skatteskulden förfaller till betalning vidta åtgärder för att avveckla bolagets skulder med hänsyn till samtliga borgenärs intressen. De enda åtgärder som normalt godtas är allmän betalningsinställelse, eller att konkursförfarande eller företagsrekonstruktion inleds. Konsekvensen blir att företagare med tillfälliga likviditetsproblem kan tvingas sätta hela verksamheten i konkurs. Detta är inte bara rättsosäkert utan även skadligt för företagandet. Många företrädare har dessutom liten eller ingen kunskap om reglerna vilket gör att man riskerar att hamna särskilt illa ut.

Åtgärdsförslag

Företrädaransvaret, dvs. det personliga betalningsansvar för skatter som kan åläggas en företrädare för en juridisk person, bör slopas. I våra nordiska grannländer saknas motsvarande regler. Det finns inte något behov av särreglering för Skatteverkets fordringar. Det stränga personliga ansvar som gäller enligt aktiebolagslagen är tillräckligt.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Aktiebolagslagen medger tidsfrister som gör att en företagare med likviditetsproblem ges möjlighet att försöka rädda sitt företag. Ett slopat företrädaransvar skulle därför innebära att onödiga konkurser kan undvikas. I aktiebolagslagen gäller likabehandling av borgenärskollektivet. Med ett avskaffande av särregleringen för staten i fråga om företrädaransvar för skatter skulle regelsystemen hänga ihop och regelverket bli mer rättssäkert.

Åtgärdsförslaget skulle minska den ekonomiska risken för företagarna och därmed öka investeringsviljan för företagen. Det finns drygt en miljon mindre företag i Sverige (företag med mellan 0 och 9 anställda).

Kontaktuppgifter

Företagarna, Patrick Krassén
08-406 17 17
patrick.krassen@foretagarna.se

Svenskt Näringsliv, Johan Fall
08-553 430 66
johan.fall@svensktnaringsliv.se

Svenskt Näringsliv, Lynda Ondrasek Olofsson
08-553 430 00

Skatt

3. Höjd schablon för anskaffningsvärdet av långa innehav vid kapitalvinstbeskattning

Regelverk

Inkomstskattelagen

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Hård beskattning motverkar långsiktigt ägande och försämrar konkurrenskraften internationellt.

Åtgärdsförslag

Lägre kapitalvinstskatt för långa innehav som första steg mot generellt sänkt kapitalskatt. Sänkningen kan utformas som en höjning av schablonen för anskaffningsvärdet vid kapitalvinstbeskattningen från dagens 20 till 50 procent.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslaget skulle främja långsiktigt ägande och ökar företagens konkurrenskraft.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Johan Fall

08-553 430 66

johan.fall@svensktnaringsliv.se

Skatt

4. Sänkt kapitalskatt

Regelverk

Inkomstskattelagen

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Sveriges normalskattesats på 30 procent är nästan dubbelt så hög som i omvärlden (OECD, EU, BRIC) där genomsnittet enligt omfattande kartläggning uppgår till 17 procent. Många länder har dessutom skattefrihet för kapitalvinster på längre innehav. Hård beskattning motverkar långsiktigt ägande och försämrar konkurrenskraften internationellt.

Åtgärdsförslag

Kapitalbeskattningen behöver sänkas generellt. Siktet bör ställas in på en nivå som är internationellt konkurrenskraftig, vilket innebär ungefär en halvering av nuvarande skattesats på 30 procent. Av praktiska skäl kan sänkningen ske stegvis, exempelvis fem procentenheter om året. I statsbudget-termer motsvarar sänkt kapitalskattesats ca två miljarder kr per procentenhet, statistiskt räknat, och väsentligt mindre när hänsyn tas till positiva effekter på jobb, investeringar och tillväxt.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslaget skulle sänka företagens kostnader och möjliggöra investeringar. Drygt en miljon företag skulle gynnas av genomförandet av detta förslag.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Johan Fall
08-553 430 66
johan.fall@svensktnaringsliv.se

Skatt

5. Slopad fyraprocentsspärr i 3:12-reglerna

Regelverk

Inkomstskattelagen

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Hård beskattning motverkar långsiktigt ägande och försämrar internationell konkurrenskraft.

Åtgärdsförslag

Slopa fyraprocentsspärren i 3:12-reglerna. Sedan år 2014 har en spärregel införts i 3:12- regelverket som innebär att lönebaserat utrymme inte tillåts för delägare med mindre än fyra procents ägarandel. Regeln leder till snedvridningar, motverkar möjligheten att erbjuda medarbetare delägarskap och motverkar bl.a. effektivisering genom samgåenden.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

En slopad spärregel skulle bl.a. ge Sveriges närmare 300 000 fåmansföretag bättre förutsättningar att få en anställd att bli delägare. Ett slopande av kravet leder till ökad konkurrenskraft.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Richard Hellenius
08-55 34 30 14
richard.hellenius@svensktnaringsliv.se

Företagarna, Philip Thunborg,
philip.thunborg@foretagarna.se

Skatt

6. Förenklad schablonregel och borttagen trädaregel för fåmansföretagare

Regelverk

Inkomstskattelag (1999:1229) 57 kapitlet 2 § (tjänstebeskattnings av kvalificerade andelar) samt 57 kapitlet 6 § (trädaregeln)

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Reglerna för fåmansföretagens uttag av lön och utdelning (s.k. 3:12-reglerna) är så krångliga att varken politikerna eller företagarna förstår dem. Detta är i sig ett skäl att avskaffa reglerna. Ett annat skäl är att de till viss del är kontraproduktiva.

Med dagens regler försöker många företagsägare med stort beskattat kapital sänka sin skatt genom att före avveckling lägga sitt bolag i träda i fem år. Efter denna tid kan bolagets aktier säljas med en skatt på 25 procent, eftersom bolaget inte längre räknas som fåmansbolag (aktieinnehavet räknas som kvalificerade andelar). Under tiden bolaget ligger i träda får varken de själva eller bolagets kapital arbeta. Detta är direkt kontraproduktivt.

Alla politiska partier är överens om att det är bra för Sverige att en företagare utför arbete och skapar försörjning till sig själva och för anställda. De flesta anser också att det är bra att pengar som företag drar in används för investeringar i det egna bolaget eller som riskkapital i andra bolag. Trädareglerna förbjuder sådana aktiviteter och motverkar alltså tillväxten i landet.

Detta är ett exempel på hur orimligt dagens regler slår. Detta berör dock färre företag än vad många tror. Många har inte råd att ta ut utdelning alls, och vinstrika företag med flera anställda kan enligt lönesumma-regeln ta ut och spara så hög utdelning att de aldrig drabbas av reglernas begränsningar.

Åtgärdsförslag

Småföretagarnas Riksförbund har i ett remissvar kring förslaget om skärpta regler föreslagit att dessa ska förenklas radikalt. Grundregeln skulle då vara att ägare av fåmansbolag skulle få ta ut så stor utdelning som de har råd till under förutsättning att de tar ut en lön upp till en nivå kring brytpunkten för statlig skatt. Företagare som inte kan ta ut så hög lön bör ändå få ta utdelning upp till dagens schablonregel, drygt 160 000 kronor. Vi föreslår också att trädaregeln tas bort helt och hållet.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Enligt Statistiska centralbyråns databas FRIDA fanns år 2014 cirka 295 000 aktiebolag som räknas som fåmansföretag. Samtliga dessa företag skulle gynnas vid ett genomförande av ovan nämnda åtgärdsförslag. Företagen skulle gynnas genom att i större utsträckning kunna fokusera på att tjäna pengar till sitt företag och mindre på att försöka anpassa sig till svårförståeliga skatteregler. De administrativa kostnaderna och kostnaderna för att köpa in rådgivning i skattefrågor skulle minska. Generationsskifte skulle underlättas genom att fyra-procentsspärren tas bort.

Kontaktuppgifter

Småföretagarnas Riksförbund, Anders Andersson
070-536 5780
anders@andersandersson.se

Skatt

7. Slopa den skattemässiga diskrimineringen av generationsskiften mellan närstående

Regelverk

Inkomstskattelag (1999:1229) 57 kapitlet (tjänstebeskattning av utdelningar och kapitalvinster på kvalificerade andelar).

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

När en företagare med kvalificerade andelar i ett fåmansbolag önskar avveckla sitt ägande i en verksamhet kan han/hon vid en avyttring till någon/några icke närstående person/personer ta ut vinsterna från innehavet som kapitalinkomst till 25 procents skatt, så snart en karenstid om fem år har passerats¹. Avvecklar han/hon istället sitt ägande genom ett generationsskifte till barn, eller annan närmare släkting, aktualiseras inte någon karenstid – samtliga aktier förblir 3:12 – klassificerade². Detta innebär att en betydande del av vinsten kan komma att beskattas som lön, med de marginalsatser som gäller för sådan inkomst. Denna diskriminering motverkar generationsskiften där närstående personer ska ta över verksamheten.

När det är fråga om att dela upp tillgångar mellan flera barn/släktingar tillkommer ytterligare problem med rådande lagstiftning. Beskattningen hos en ägare blir i dessa fall ofta beroende av om någon släkting som denne inte har någon ekonomisk intressegemenskap med förblir, eller inte förblir, verksam i betydande omfattning i verksamheten.

Den rena diskrimineringen och de tillkommande problemen upplevs som starkt illegitima, och de motverkar/förhindrar därtill effektiva omstruktureringar i anslutning till generationsskiften.

Åtgärdsförslag

I betänkande från Utredningen om Översyn av 3:12-reglerna (SOU 2016:75) finns förslag syftande till att underlätta generationsskiften mellan närstående. Betänkandet har som helhet mötts av kraftig kritik och bör inte genomföras, men den del av betänkandet som avser generationsskiften har välkomnats. Utredningens förslag avseende generationsskiften bör, med beaktande av den remisskritik som Svenskt Näringsliv skickat in till regeringen i denna fråga, genomföras.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Enligt Statistiska centralbyråns databas FRIDA fanns år 2014 cirka 295 000 aktiebolag som räknas som fåmansföretag. Med en ändrad lagstiftning kan en allvarlig diskriminering som slår mot lagstiftningens legitimitet undanröjas, samtidigt som generationsskiften skulle underlättas.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Richard Hellenius
08-55 34 30 14
richard.hellenius@svensktnaringsliv.se

1 Som förutsättning gäller här att strukturen består av ett holdingbolag som äger andelar i verksamhetsbolag. – Så ser strukturerna också i regel ut.
2 Detta är en följd av den innebörd begreppet samma och likartad verksamhet har. Se domar avseende detta från Högsta förvaltningsdomstolen år 2010 och 2011.

Skatt

8. Inför energiskattebefrielse på 100 procent för elektriskt drivna bussar

Regelverk

Lag (1994:1776) om skatt på energi

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Den höga elskatten på elbussar är en skattemässig pålaga som bromsar energieffektiviseringen av kollektivtrafiken. Idag är spårbunden trafik befriad från elskatt. Skattebefrielse uppgår till 100 procent avseende energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt vid förbrukning i tåg eller annat spårbundet färdmedel (järnvägs- och lokaltrafikföretag). Det gäller såväl dieselbränslen som elektricitet.

Konkurrensneutralitet bör råda mellan transportslagen inom kollektivtrafiken. Precis som för tåg eller annat spårbundet färdmedel bör även busstrafik ha möjlighet att ansöka om återbetalning av erlagd energiskatt. Idag är tåg eller annat spårbundet färdmedel och skepp befriad från skatt på bränslen. Vissa biobränslen som biogas är helt befriade från energiskatt enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi (LSE). Vid framdrift med elektricitet finns dock ingen befrielse.

Åtgärdsförslag

Inför en energiskattbefrielse till 100 procent för elektriskt drivna bussar som ökar konkurrensneutraliteten mellan transportslagen.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslaget skulle sänka företagens kostnader och möjliggöra investeringar.

Förslaget berör alla företag som bedriver yrkesmässig busstrafik. Drygt 50 procent av den svenska kollektivtrafiken bedrivs med buss och omsätter omkring 23 miljarder kronor per år. På de svenska vägarna rullar cirka 14 000 bussar i yrkesmässig trafik. Det fanns knappt 900 bussföretag i Sverige år 2016.

Kontaktuppgifter

Sveriges Bussföretag, Göran Hallén
08-762 71 26
goran.hallen@transportgruppen.se

Skatt

9. Avskaffa skatten på försäkringar för bussar i yrkesmässig trafik

Regelverk

Lagen om skatt på trafikförsäkringspremie m.m

Mottagare

Socialdepartementet

Påverkan på företag idag

Den 1 juli 2007 infördes en skatt på trafikförsäkringspremien för samtliga fordon. Skatt ska erläggas med 32 procent av den intjänade premien för trafikförsäkring och med 22 procent av mottagen trafikförsäkringsavgift. För busstrafiken innebär denna skatt en kostnadsökning på mellan 4 000 – 10 000 kr per buss och år. Totalt innebär detta en kostnadsökning för bussbranschen med omkring 70 miljoner kr per år och sedan år 2007 med uppemot 400 miljoner kr. Trafikförsäkringsskatten drabbar särskilt busstrafiken då bussar erhåller en relativt sett hög försäkringspremie, trots att trafiksäkerheten för busstrafiken är högre jämfört med övrig persontrafik på väg. Ett ytterligare problem är att priskonkurrensen inom försäkringsbranschen för bussar är låg, då det är få försäkringsbolag som försäkrar bussar.

Åtgärdsförslag

Ta bort skatten på försäkringar för bussar i yrkesmässig trafik, inte minst då detta inte har följts av någon reformering av trafikförsäkringssystemet.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslaget skulle sänka företagens kostnader och minskar deras osäkerhet.

Förslaget berör alla företag som bedriver yrkesmässig busstrafik. Drygt 50 procent av den svenska kollektivtrafiken bedrivs med buss och omsätter omkring 23 miljarder kronor per år. På de svenska vägarna rullar cirka 14 000 bussar i yrkesmässig trafik. Det fanns knappt 900 bussföretag i Sverige år 2016.

Kontaktuppgifter

Sveriges Bussföretag, Göran Hallén

08-762 71 26

goran.hallen@transportgruppen.se

Skatt

10. Undantag från trängselskatter och infrastrukturavgifter för bussar under 14 ton

Regelverk

Lag om trängselskatt
Lag om infrastrukturavgifter på väg
Lag om elektroniska vägtullsystem

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

De införda trängselskatterna i Stockholm och Göteborg samt de föreslagna bro-, väg- och infrastrukturavgifterna för bussar under 14 ton fördyrar resandet med kollektivtrafik. Dessa skatter och avgifter berör idag sammanlagt 2 841 bussar i yrkesmässig trafik. 14-tonsregeln förefaller vara ologisk, inte minst då utvecklingen går mot bussar med lägre vikt.

Åtgärdsförslag

Ta bort trängselskatter och bro-, väg- och infrastrukturavgifter för bussar under 14 ton, d.v.s. inför samma regler som gäller för tunga bussar idag.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslaget skulle innebära en tidsbesparing för företagen, sänka deras kostnader samt minska osäkerheten.

Förslaget berör flertalet företag som bedriver yrkesmässig busstrafik. Drygt 50 procent av den svenska kollektivtrafiken bedrivs med buss och omsätter omkring 23 miljarder kronor per år. På de svenska vägarna rullar cirka 14 000 bussar i yrkesmässig trafik. Det fanns knappt 900 bussföretag i Sverige år 2016.

Kontaktuppgifter

Sveriges Bussföretag, Göran Hallén
08-762 71 26
goran.hallen@transportgruppen.se

Skatt

11. Avdragsreglerna för personalkostnader såsom t.ex. friskvård ska vara samma oavsett företagsform

Regelverk

Inkomstskattelag (1999:1229) 16 kapitlet 2 § Representation

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Ovan nämnda regel är enligt Skatteverkets tolkning inte tillämplig på andra personer än anställd personal. Innehavaren av en enskild firma eller delägare i handelsbolag räknas inte till gruppen anställd personal. En friskvårdskostnad för en anställd person är därför avdragsgill samtidigt som samma kostnad för innehavaren av enskild firma och delägaren i ett handelsbolag inte är det.

Åtgärdsförslag

Ett tillägg i Inkomstskattelagens 16 kapitel 2 § behövs angående enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Det skulle innebära en förenkling för gruppen enskilda företagare att samma regler gäller för alla företagare oavsett företagsform. Av 371 741 enskilda firmor registrerade i Sverige skulle samtliga gynnas av denna åtgärd.

Kontaktuppgifter

Småföretagarnas Riksförbund, Mattias Andersson

042-34 28 50

mattias.andersson@smaforetagarna.eu

Skatt

12. Avskaffa kraven på personalliggare och certifierat kassaregister

Regelverk

Skatteförfarandelagen (2011:1244)

Mottagare

Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

Kraven på personalliggare och certifierade kassaregister utgör två mycket kostsamma och ineffektiva regleringar. Förutom dyra investeringar i elektroniska system och dagliga administrativa kostnader har företagen från år 2007 till och med maj 2015 betalat mer än 258 miljoner kronor i kontrollavgifter till Skatteverket. Skötsamma företag drabbas av omfattande kontrollavgifter för små oavsiktliga fel trots att det inte finns någon som helst misstanke om skattefusk. Kontrollavgifterna kan även leda till att företagets serveringstillstånd ifrågasätts vilket är förödande för företagen. Forskare på HUI Research har under år 2017 utrett frågan och forskarna kunde inte hitta någon statistiskt säkerställd effekt av personalliggarna och fann att kravet på personalliggare inte kan motivera de kostnader det medför. När det gäller kraven på certifierade kassaregister har det visats saknas underlag för att dra slutsatsen att regleringen varit effektiv. Över 90 procent av betalningarna görs nu med betalkort vars betalströmmar Skatteverket kan följa utan kostsamma kassaregister.

Åtgärdsförslag

Kraven på personalliggare och certifierat kassaregister bör avskaffas.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skulle innebära tidsbesparingar för företagen och sänka deras kostnader. Förslaget skulle möjliggöra investeringar och skulle minska företagets osäkerhet. Samtliga företag inom besöksnäringen skulle gynnas av åtgärden.

Kontaktuppgifter

Visita – Svensk besöksnäring, Anna Sandborgh

08-762 74 35

a.sandborgh@visita.se

Skatt

13. Tillåt kvartalsrapportering av alla företags skatter

Regelverk

Skatteförfarandelag (2011:1244) 26 kap. 10 §

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Månatlig rapportering av företagens lön och skatt för varje anställd ökar krångel och administrativ börda för företag, särskilt för de mindre företagen. Ambitionen är att stävja svartarbete, fusk och oschysst konkurrens. Sannolikt kommer de som fuskar idag fortsätta på samma bana samtidigt som de skötsamma företagen drabbas av ökad administration.

Åtgärdsförslag

Ett effektivare alternativ är kvartalsrapportering, mot att företagen betalar in skatter och avgifter kvartalsvis som kompensation för den ökade arbetsbördan. Vi vill öppna möjligheten till kvartalsredovisning av alla skatter för mindre företag. Det ger fyra rapporteringar i stället för tolv och samtidigt får företagen behålla pengarna längre i företaget.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärden skall minska den administrativa bördan för väldigt många företag. Det finns drygt en miljon mindre företag i Sverige (företag med mellan noll och nio anställda).

Kontaktuppgifter

Företagarna, Patrick Krassén

08-406 17 17

patrick.krassen@foretagarna.se

Skatt

14. Förbättra effektiviteten i den arbetskraftövervakning som hanteras genom personalliggare

Regelverk

Skatteförfarandelag 39 kap 11 – 12 §

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

De övervägande skälen till personalliggare är att motverka svartarbete och social dumpning i ett antal branscher där skatteverket identifierat problem. Vi vill motverka osund konkurrens, men bedömer att systemet med personalliggare är tandlöst så tillvida att de oseriösa företagare som man vill komma åt, kan kringgå systemet och de seriösa drabbas av kontrollavgifter och avbrott i verksamheten som skapar oro och rädsla för att ha gjort fel och vid kontroller riskeras dryga avgifter.

Vi menar att utfallet av reformen inte har levt upp till de förhoppningar om ett minskat svartarbete som fanns vid införandet. Proportionaliteten i straffavgifternas utformning har blivit bristande vilket visar sig genom att små förseelser får höga sanktioner samtidigt som medvetet skatteundandragande inte upptäcks.

Åtgärdsförslag

Genomför en seriös utvärdering av hur personalliggare fungerar i befintliga branscher. Vi menar att det måste finnas möjlighet att skapa ett effektivare regelverk som uppnår de effekter på arbetskraftshandlingen som eftersträvas. I utvärderingsarbetet måste bransch- och företagarorganisationer medverka för att skapa en allsidig och initierad belysning.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Förslaget med personalliggare i fler verksamheter bidrar till den negativa utveckling som sker i Sverige med kraftigt ökade administrativa kostnader. En utveckling som tar ner Sveriges konkurrenskraft på den globala marknaden och sänder negativa signaler som motverkar viljan att växa och expandera hos landets små företag.

Idag omfattas ca 33 000 företag inom restaurang, frisör och tvätteri. Inom bygg berörs ca 94 000 företag och om förslaget om personalliggare i fler branscher genomförs berörs ytterligare ca 8 500 företag.

Kontaktuppgifter

Småföretagarnas Riksförbund, Mattias Andersson

042-34 28 50

mattias.andersson@smaforetagarna.eu

Skatt

15. Förenklingar i SINK-beskattningen

Regelverk

Lag (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (nedan SINK)

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Dagens regler i 5 § och 6 § SINK innebär att en person som är begränsat skattskyldig i Sverige och anställd av ett svenskt bolags utländska filial, beskattas i Sverige för tjänsteinkomst som betalas av filialen i utlandet, i det fall arbetet utförs i Sverige. Beskattning i Sverige sker även om arbetet i Sverige begränsas till ett fåtal dagar under en tolv månadersperiod. Om däremot exempelvis ett dotterbolag till ett svenskt bolag skickar över personal till Sverige på ett tjänsteuppdrag, kan svensk beskattning inte komma i fråga, även om uppdraget kräver en vistelse i landet på sammanlagt 183 dagar under en tolv månadersperiod och ersättningen inte belastar fast driftställe som dotterbolaget har i Sverige. Som illustreras i denna hemställan är reglerna olikformiga och uppfyller således inte principen om skatteneutralitet. Det uppstår också stora administrativa konsekvenser för arbetstagare, arbetsgivare och Skatteverket vid tillämpningen av dagens bestämmelser.

Några konkreta exempel på problem som uppkommer:

- I företagen finns interna processer för att hantera skatteadministrationen av utlandsanställd personals vistelse i Sverige, när deras arbetsroll kräver visst arbete i Sverige. Att kontrollera varje utlandsanställds resa till Sverige avseende t.ex. ett fåtal dagars utbildning ställer däremot krav på omfattande processer vilket är mycket kostsamt. Kraven står inte i rimlig proportion till de skattemässiga fördelarna för Sverige (skatteintäkter).
- En ansökan om samordningsnummer och SINK måste lämnas in till Skatteverket även för en person som endast arbetat i Sverige en enda dag på ett år.
- Skatteverket hinner inte alltid få fram samordningsnummer i tid vilket innebär att SINK beslutet försenas och arbetsgivarens skattedeklaration kan behöva justeras i efterhand för att redovisa och betala SINK skatten.

Att följa regelverket med nuvarande utformning av SINK innebär kostnadskrävande och tung skatteadministration i företag med filialstruktur.

Åtgärdsförslag

Lön och annan ersättning som utges till personal anställd i en utländsk filial till ett företag med hemvist i Sverige, i samband med tjänsteresa här i landet, ska inte vara föremål för inkomstskatt enligt SINK-lagen, om den sammanlagda vistelsen i Sverige inte överstiger 72 dagar under en tolv månadersperiod.

I enlighet med detta föreslås en ny sjunde punkt i 6 § SINK. Av denna nya punkt bör följa att en begränsat skattskyldig person inte ska beskattas i Sverige i det fall personen vistas i Sverige sammanlagt 72 dagar under en tolv månadersperiod.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av förslaget skulle innebära en kraftigt minskad skatteadministration i företagen. De fyra största bankkoncernerna i Sverige (som alla har filialstruktur) har ca 43 400 anställda i utlandet, vilket utgör ca 59 procent av totalt antal anställda i dessa koncerner (2016).

En ändring i SINK på förslaget vis torde inte påverka storleken på Sveriges skatteintäkter i negativ riktning i någon nämnvärd omfattning eftersom den administrativa kostnaden för Skatteverkets hantering av skatten idag i kombination med att resandet (som i sig genererar exempelvis momsintäkter till staten) hålls nere av skatteadministrativa skäl i företagen, sammantaget redan idag påverkar skatteintäkterna negativt.

Kontaktuppgifter

Svenska Bankföreningen, Ulrika Hansson
08-453 44 49
ulrika.hansson@swedishbankers.se

Skatt

16. Elskatt för tillverkande företag

Regelverk

Lag (1994:1776) om skatt på energi, 11 kap. Energiskatt på elektrisk kraft

Mottagare

Finansdepartementet, Skatteverket

Påverkan på företag idag

- Sedan den 1 januari 2017 är elskatten generellt 29,5 öre/kWh respektive 19,9 öre/kWh i delar av norra Sverige.
- 1 juli 2017 höjdes skatten med 3,0 öre/kWh och blev då 32,5 öre/kWh respektive 22,9 öre/kWh i delar av norra Sverige.
- För företag som har en tillverkningsprocess, eller är ett datacenter med en effekt större än 0,5 MW är elskatten 0,5 öre/kWh. I budgetpropositionen för 2018 sänkts effektgränsen för datacenter till 0,1 MW från 1 januari 2018, vilket kommer att innebära att fler datacenter kan ta del av den lägre skatten om 0,5 öre/kWh.
- Metallurgiska och mineralogiska processer är undantagna från skatten.

Sedan den 1 januari 2017 debiteras full elskatt alla kunder. Detta gäller inte den el som används i metallurgiska eller mineralogiska processer. De som är berättigade till den lägre nivån, d.v.s. 0,5 öre/kWh kan årsvis eller kvartalsvis ansöka om återbetalning från Skatteverket för mellanskillnaden mellan den inbetalda nivån och 0,5 öre/kWh för den del av beloppet som överstiger 8 000 SEK/år.

Skatteverket har idag som huvudprincip att återbetalning av skatten ska ske en gång per år i efterhand. För vissa större elförbrukare vars elförbrukning uppgår till minst 250 000 kWh per kalenderår finns dock möjligheten att ansöka om återbetalning per kalenderkvartal. Detta måste dock godkännas av Skatteverket. Företag med en elförbrukning över 20 000 000 kWh per år kan ansöka om att bli frivilligt skattskyldiga, och därmed själva hantera sin skatteinbetalning.

Från 1 januari 2018 kommer elskatten att debiteras av nätbolagen. Då omfattas även metallurgiska och mineralogiska processer. Enligt budgetpropositionen för 2018 kommer företagen som använder mer än 150 000 kWh/år av el för nedsättningsberättigade ändamål att kunna begära återbetalning en gång per månad. (prop. 2017/18:1 s. 105).

För ett enskilt företag år 2018, får den ovan beskrivna problemet följande effekter på kassaflödet. Om ett företag exempelvis förbrukar 140 000 kWh per år skulle den kostnad som företaget behöver ligga ute med under året vara ca 35 000 kronor, en summa som endast fås tillbaka årsvis i efterhand.

För ett företag som förbrukar upp mot 20 GWh, men inte själva har möjligheten att bli skattskyldiga kan den skatteskuld man måste ligga ute med uppgå till 500 000 kronor per månad innan återbetalning kan erhållas, vilket också påverkar kassaflödet.

Som tumregel kan sägas att för varje krona som ett företag tjänar krävs 20 gånger större omsättning, vilket medför att det kan bli en utmaning att få kassaflödet att gå ihop. Detta är framförallt något som kommer att drabba relativt elintensiva små- och medelstora företag och det ligger definitivt inte i linje med den ambition som finns att skärpa regelverken om betalningstider, som regeringen driver.

Åtgärdsförslag

Det finns tre alternativa åtgärder för att komma till rätta med problemet;

1. Huvudförslaget är ett ansökningsförfarande där ett företag får godkännas av Skatteverket att köpa el med reducerad elskatt. Förfarandet skulle kunna utformas så att den som vill köpa el med "rätt" skatt från början inkommer med underlag till Skatteverket och får beslut hur mycket el som bolaget kan köpa in med nedsatt elskatt under ett kalenderår med krav på ändringsanmälan vid ändrade förhållanden och belopp årsvis i efterhand. Ett sådant beslut från Skatteverket involverar en individuell prövning och innebär en bättre likviditet för elköparen då denne inte behöver ligga ute med elskatt. En annan positiv effekt är en minskad administration för både Skatteverket och företagen. Skatteverkets uppföljning och kontroll av att skattereducerad el köps inom ramen för Skatteverkets beslut underlättas från 2018 då det är nätägaren som debiterar all elskatten när elkunden inte är registrerad för elskatt.
2. Det andra alternativet är att öppna för att fler företag kan bli frivilligt skattskyldiga och själva hantera sin skatteinbetalning, genom att avsevärt sänka gränsen 20 000 000 kWh eller ta bort den helt.
3. Det tredje alternativet är att tillåta tätare återbetalningsintervall för alla företag oavsett elförbrukningens storlek för att minimera påverkan på företagens kassaflöde.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslagen skulle minska företagens problem med kassaflöde, samt minska den administration som krävs för att begära återbetalning hos så väl företag som Skatteverket.

Enligt Elskatteutredningens bedömning (SOU 2015:87) finns det upp till 70 000 företag som är berättigade till återbetalning av elskatten ner till 0,5 öre/kWh och som skulle dra nytta av ett genomförande av åtgärdsförslaget. Förslaget berör industriell verksamhet samt datacenter, en bransch som Sverige gärna vill attrahera i konkurrens med andra länder.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Maria Sunér Fleming
08-553 431 37
maria.suner.fleming@svensktnaringsliv.se

Mervärderskatt

17. Begär undantag från momsdirektivet så att alla företag kan deklarera årsmoms per den 12 maj

Regelverk

Mervärdesskattelagen

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Ett företag som är registrerat att redovisa och betala moms årligen ska, om det har handlat med andra EU-länder, lämna momsdeklarationen den 28 februari, d.v.s. ca tre månader tidigare än andra företag. Bestämmelserna medför praktiska svårigheter och ökade kostnader för de minsta företagen. En kostnadsökning uppkommer eftersom det i princip krävs att det upprättas två bokslut, ett preliminärt och ett slutligt. Problemet med att lämna två deklarationer vid olika tidpunkter var känt redan vid lagens tillkomst och har också kritiserats av skatteutskottet (se 2011/11 SkU3 s. 17 f.).

Den lagändring som vidtogs med anledning av skatteutskottets kritik har bara delvis löst problemet. Nuvarande reglering leder till att företag undviker att handla med andra EU-länder även om priset är lägre än på den svenska marknaden. Företaget kan också medvetet lämna momsdeklarationen för sent eftersom förseningsavgiften är lägre än den administrativa kostnad som föranleds av dubbla deklarationstidpunkter. Det är också vanligt att en preliminär deklaration lämnas in i rätt tid, för att sedan rättas när det slutliga bokslutet är upprättat.

Rimligen drabbas även Skatteverket av ökade kostnader. Utöver de kostnader som uppstår med anledning av att företagen i allt högre grad lämnar rättade deklarationer uppkommer ett merarbete att i särskild ordning informera den som ska lämna deklarationen tidigare.

Åtgärdsförslag

Sverige bör begära undantag hos EU-kommissionen enligt artikel 395 i moms-direktivet (2006/112/EG), ett undantag som skulle innebära att alla företag, oavsett om man har handlat med EU eller inte, skulle kunna lämna momsdeklaration per den 12 maj varje år, istället för per den 28 februari som gäller idag. Se närmare om dagens lagstiftning och artikel 395 i prop. 2013/12:28 s. 10.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skulle leda till minskad administrativ börda och lägre kostnader för att lämna momsdeklarationen. Antalet företag som skulle gynnas av förslaget är strax över 500 000 företag, vilket är nästan hälften av samtliga företag som lämnar en momsdeklaration. Av dessa företag är det ca 70 000 företag som varje år direkt drabbas av ökad administrativ börda.

Kontaktuppgifter

Srf konsulterna AB, Mats Brockert

010-483 80 53

mats.brockert@srfkonsult.se

Mervärdesskatt

18. Höjd omsättningsgräns för skattskyldighet för moms

Regelverk

9 d kap. Mervärdesskattelagen (1994:200)

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Enligt EU:s momsdirektiv finns möjlighet att momsbefria aktörer som har en liten omsättning, en möjlighet som 26 av 28 medlemsstater har utnyttjat. År 2017 infördes en inhemsk omsättningsgräns på 30 000 kr i Sverige vilket är den lägsta gräns som tillämpas inom EU.

Enligt EU:s mervärdesskattedirektiv (artikel 284-287) finns möjlighet att momsbefria aktörer med liten omsättning. Enligt anslutningsfördraget får Sverige vid tillämpningen av artikel 287 i direktivet, momsbefria aktörer vars årliga omsättning understiger ett belopp motsvarande 10 000 ECU. Enligt artikel 400 tillåts en avrundning uppåt eller nedåt med tio procent. Vidare föreslås av EU-kommissionen vad gäller gränsöverskridande e-handel (COM(2016) 755, 756, 757) att en gränsöverskridande omsättningsgräns på 10 000 euro införs fr.o.m. år 2018.

Momsreglerna är ett av de mest komplicerade regelverk vi har och är den skatt som kostar mest att hantera för de allra minsta aktörerna. Innebörden av en omsättningsregel är att ingen moms utgår vid försäljning och att avdragsrätt saknas för moms på kostnader. När omsättningsgränsen överstigs anmäls detta och en momsregistrering sker. Små svenska aktörer drabbas av moms redan vid mycket låg omsättning, från 30 000 kr.

Åtgärdsförslag

Höj den inhemska omsättningsgränsen för moms från 30 tsek till 100 tsek.

I SOU 2002:74 föreslogs en omsättningsgräns på 90 000 kr. Utredningen anger bl.a. att hela 62 % av tillfrågade föreningar har totala intäkter som understiger 90 000 kr. Skatteverket har i rapport (SKV 2006:3) redogjort för effekterna för en omsättningsgräns på 90 000 kr. Skatteverket anger att fullgörandekostnader för momshantering utgör en tyngre belastning för de små företagen än för de stora samtidigt som momsintäkter från denna grupp utgör en mycket liten andel av statens totala momsintäkter. En gräns på 100 000 kr är i internationell jämförelse bland de lägsta av de 25 EU-länderna.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

En omsättningsgräns måste vara utformad för att vara hållbar på sikt och en gräns på 100 000 kr skulle underlätta för företagande vid exempelvis:

- Privatpersoners mikroproduktion av förnybar el i kombination med transaktioner via framtida laddboxar / laddstationer för elbilar.
- Bostadsrättsföreningar med mikroproduktion av förnybar el i kombination med upplåtelse av enstaka parkeringsplatser.
- Verksamhet bedriven av Ung företagsamhet (UF) t.ex. inom yrkesutbildningar som tillhandahåller mindre byggjobb, servering, event/konferens och frisörtjänster.
- Delningsekonomin med uthyrning av bostäder, bilar mm.
- Underlätta för "prova på"-företagande.

Cirka 75 000 företag skulle gynnas av den föreslagna höjningen av omsättningsgränsen.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Anna Sandberg Nilsson

08-553 432 55

070-255 48 14

anna.sandberg.nilsson@svensktnaringsliv.se

Mervärderskatt

19. Inför rak kontantmetod vid momsredovisning, tillämplig för alla transaktioner

Regelverk

13 kap. mervärdesskattelagen (1994:200)

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Bokslutsmetoden som tillämpas av 500 000 skattskyldiga innehåller en mycket stor svårighet som medför ökad administration och ökad risk för dubbelredovisning. Svårigheten beror på att reglerna inte tillåter att man får använda kontantmetoden för transaktioner vid räkenskapsårets utgång.

För de som är bokföringsskyldiga enligt bokföringslagen ska momsredovisning ske antingen enligt faktureringsmetoden eller enligt bokslutsmetoden. Bokslutsmetoden är en kontantmetod som innebär att den skattskyldige ska redovisa utgående och ingående moms i samband med betalning. Vid beskattningsårets utgång ska dock den ut- och ingående momsen för samtliga fordringar och skulder redovisas för den redovisningsperiod under vilken beskattningsåret går ut. Bestämmelserna medger således inte en fullständig redovisning utifrån betalningstidpunkten, s.k. rak kontantmetod.

Enligt uppgift från Skatteverket finns drygt en miljon momsregistrerade skattskyldiga. Av dessa är ca 500 000 registrerade för bokslutsmetoden. Av de som är registrerade för bokslutsmetoden utgör majoriteten enskilda näringsidkare och bara en mindre del aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och föreningar.

Av bestämmelserna i 13 kap. mervärdesskattelagen (1994:200), ML, framgår att en skattskyldig får använda bokslutsmetoden om omsättningen uppgår till högst tre miljoner kr per år. Bokslutsmetoden innehåller en mycket stor svårighet som medför både ökad administration och en ökad risk för dubbelredovisning. Svårigheten beror på att reglerna inte tillåter att man får använda kontantmetoden för transaktioner vid räkenskapsårets utgång. Det kan ifrågasättas om denna utformning av bokslutsmetoden är förenlig med EU:s mervärdesskattedirektiv.

Åtgärdsförslag

Inför en rak kontantmetod vid momsredovisningen.

Företag med en omsättning under tre miljoner kr får tillämpa en kontantmetod i momsredovisningen. Kontantmetoden får dock inte användas för transaktioner vid räkenskapsårets utgång. Av förenklings-skäl bör en s.k. rak kontantmetod införas i momsredovisningen även vid upprättande av årsbokslut eller årsredovisning.

En rak kontantmetod bör införas som kan tillämpas för alla transaktioner och även i samband med räkenskapsårets utgång. En sådan ändring skulle medföra en stor förenkling för alla de 500 000 skattskyldiga som tillämpar bokslutsmetoden. En sådan förenkling av momsredovisningen kan ske genom en samordning med redovisningslagstiftningen. Eventuell risk för momsfuskar kan hanteras genom en spärregel.

Regeringen har också uttalat (prop. 2013/14:1 sid 39, 202 och 483) att den kommer att analysera möjliga åtgärder för att underlätta redovisningen för dessa företag. En sådan åtgärd är t.ex. en rak kontantmetod. Någon sådan utvärdering har dock ännu inte publicerats.

Mer information återfinns i hemställan om lagändring. http://www.svensktnaringsliv.se/material/skrivelser/forenkla-momsredovisningen-for-500-000-skattskyldiga_561795.html

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Förslaget berör 500 000 skattskyldiga som tillämpar bokslutsmetoden och innebär en minskad administration och att risken för dubbelredovisning tas bort.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Anna Sandberg Nilsson

08-553 432 55

070-255 48 14

anna.sandberg.nilsson@svensktnaringsliv.se

Företagarna, Philip Thunborg,

philip.thunborg@foretagarna.se

Mervärderskatt

20. Möjliggör för moms fria företag och aktörer att hyra momsade lokaler

Regelverk

9 kap. Mervärdesskattelagen (1994:200)

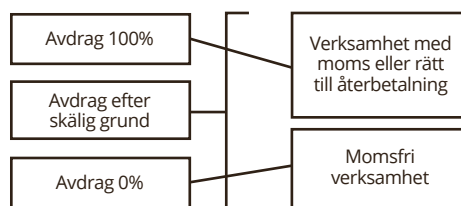
Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Dagens momsregler medför att moms fria företag och aktörer t.ex. vård, skola, omsorg och föreningar har svårt att få tillgång till lämpliga lokaler. Anledningen är att fastighetsägaren får ökade kostnader i form av inte avdragsgill ingående moms vid moms fri uthyrning av lokaler.

Till höger illustreras detta. Ett företag som bedriver moms fri verksamhet har inte rätt att i sin momsdeklaration få tillbaka moms på inköp som görs i denna verksamhet. Kostnaden ökar därför med hela eller delar av momsen.

Idag är det inte möjligt för en hyresvärd att bli frivilligt skattskyldig till moms för uthyrning av lokal om inte hyresgästen kommer att bedriva moms pliktig verksamhet i lokalen. En utvidgad möjlighet till frivillig skattskyldighet finns för uthyrning bl.a. till stat och kommun, kommunalförbund, landsting och vissa samordningsförbund. Det innebär att en hyresvärd kan få frivillig skattskyldighet, och därmed även avdragsrätt för moms på kostnader, när uthyrning sker till exempelvis en förskola som drivs i offentlig regi men inte om förskolan drivs i privat regi.

Dagens momsregler leder därför till att företag som t.ex. bedriver moms fri vård, skola och omsorg inte kommer ifråga för vissa lokaler vilket försvårar möjligheten att få tillgång till lämpliga lokaler. Vid nybyggnation av eller andra stora investeringar i en fastighet uppgår den ingående momsen till betydande belopp. Om frivillig skattskyldighet har erhållits för en uthyrd lokal så kvarstår den frivilliga skattskyldigheten och därmed även avdragsrätten för moms även om lokalen blir vakant. Om lokalen däremot tas i bruk för helt moms fri användning, t.ex. när en privat förskola flyttar in, måste fastighetsägaren betala tillbaka en viss del av tidigare avdragen moms på gjorda investeringar. För att undvika denna kostnad väljer fastighetsägare ofta bort hyresgäster som bedriver moms fri verksamhet såsom vård, skola och omsorg i privat regi.

Moms fria aktörer utestängs därmed från lokaler. Företagens verksamhet försvåras och medför samhällsproblem då det försvårar etableringen av t.ex. förskolor och vårdcentraler i nybyggda bostadsområden.

Åtgärdsförslag

Möjliggör för moms fria företag och aktörer att hyra momsade lokaler.

Att moms fria verksamheter har svårt att hitta lokaler är ett samhällsproblem då det begränsar etableringen av t.ex. förskolor och vårdcentraler i framförallt nybyggda områden. Vi föreslår en förändring av den frivilliga skattskyldigheten så att även moms fri verksamhet kan få möjlighet att hyra lokaler med moms. Även om hyran i sådant fall kommer att innebära en moms debitering så framförs att problemen med att utestängas från lokaler är så stort att möjlighet till moms plikt är att föredra. Vidare innebär en hyra utan öppet debiterad moms inte att hyran är fri från moms då dold moms

ingår i fastighetsägare och hyresvärdars kostnadskomponenter. För en beskrivning av dold moms och kumulativa effekter, se momsrapporten nedan.

Mer information återfinns i hemställan om lagändring.

http://www.svensktnaringsliv.se/material/skrivelser/hemstallan-momsade-lokaler-aven-for-foretag-inom-var-d-skola-omsor_606598.html

Momsens skattebas och skattesatser.

https://www.svensktnaringsliv.se/fragor/konkurrenskraftiga-skatter/momsen-handlar-bade-om-skattebas-och-om-skattesatser_666563.html

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skulle underlätta för momsfria företag och aktörer att hitta lokaler. Drygt 15 000 privata företag inom vård, skola och omsorg skulle gynnas av förslaget.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Anna Sandberg Nilsson

08-553 432 55

070-255 48 14

anna.sandberg.nilsson@svensktnaringsliv.se

Mervärderskatt

21. Införande av schablon för momsavdrag för personbilar

Regelverk

Mervärdesskattelagen (1994:200) 8 kap. 15-16 §§

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Momsen är en omsättningsskatt där bördan av skatten ska bäras av konsumenten. En grundläggande princip är momsens i mellanleden ska neutraliseras genom avdragsrätt för att undvika dubbelbeskattning. Dagens avdragsförbud vid inköp av personbilar innebär att denna grundläggande princip inte upprätthålls.

I dag särbehandlas personbilar genom att avdragsförbud råder för ingående moms vid inköp av personbil även om denna bil fullt ut används i verksamhet som medför skattskyldighet eller rätt till återbetalning. Avdragsförbud råder vid exempelvis inköp av personbil som används för budtjänster, hemtjänster och ambulanstransporter. Om fordonet däremot köps in eller hyrs ut för återförsäljning, uthyrning, persontransporter, transporter av avlidna eller körkortsutbildning gäller inte avdragsförbudet.

Vidare premierar dagens regler inköp av större fordon eftersom avdragsförbudet endast gäller personbilar. Vid inköp av större fordon gäller de generella avdragsreglerna vilket för många företag innebär att full avdragsrätt föreligger. Vid ett investeringsbeslut kan därför momsregler ligga bakom beslutet att köpa in ett större fordon framför ett mindre och oftast mer miljövänligt fordon, även om köpet av det större fordonet inte är motiverat med hänsyn till den verksamhet som bedrivs.

Åtgärdsförslag

Förenkla och förbättra momsreglerna vid inköp och hyra av personbilar genom att inför en enkel, mer rättvis och ändamålsenlig schablon.

Reglerna om avdrag för ingående moms vid inköp och hyra av personbilar och motorcyklar måste förenklas och förbättras. Detta bör ske genom införandet av en enkel, mer rättvis och ändamålsenlig schablon. Idag gäller olika regler för avdrag vid inköp och hyra av fordon.

Samma procentuella avdrag för ingående moms borde införas för båda fallen (leasing, inköp). Vissa branscher bör även fortsättningsvis vara undantagna från schablonernas tillämpningsområde. Den särskilda personbilsdefinitionen i 1 kap 13 § mervärdesskattelagen (1994:200), ML, är bristfällig och bör utmönstras.

Schematisk bild över reglerna idag och föreslagna förändringar

	Dagens avdragsrätt	Förslag ny avdragsrätt
Förvärv av fordon	0 %	80 %
Hyra av fordon	50 %	80 %

Mer information återfinns i hemställen om lagändring.

http://www.svensktnaringsliv.se/fragor/minska_skatt_pa_foretagande/forenkla-for-foretagen-att-ha-bil_571270.html

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Förslaget innebär att dagens orättvisa och krångliga regler ersätts med en enkel, mer rättvis och ändamålsenlig schablon. Förslaget bör även vara miljömässigt bättre jämfört med dagens regler som medför att stora tunga bilar får en momsfordel. Mer än 50 % av Sveriges momspliktiga företag (finns cirka 1 000 000 momspliktiga företag i Sverige) skulle gynnas av förslaget.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Anna Sandberg Nilsson

08-553 432 55

070-255 48 14

anna.sandberg.nilsson@svensktnaringsliv.se

Mervärderskatt

22. Slopas avdragsförbud för stadigvarande bostad

Regelverk

8 kap. 9 § Mervärdesskattelagen (1994:200)

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Regeln hindrar distansarbete och nyföretagande i hemmet, försvårar vid byggande och drift av vård-, omsorgs- och flyktingbostäder.

Momsen är en omsättningsskatt där bördan av skatten ska bäras av konsumenten. En grundläggande princip är att momsen i mellanleden ska neutraliseras genom avdragsrätt för att undvika dubbelbeskattning. Momslagens regel om avdragsförbud för stadigvarande bostad skapar gränsdragningsproblem vid tillämpningen och medför konsekvenser som står i strid med moms-systemet. Som bestämmelsen tillämpas idag medför den orättvisa konsekvenser för många aktörer. Bland annat missgynnas små nystartade företag och arbete på distans där en förutsättning kan vara att arbete sker från hemmet. Vidare försämrar denna momsregel möjligheterna för företag att uppföra och upplåta fastigheter till grupp-, omsorgs-, äldre- och flyktingboende.

Den privata konsumtion som avdragsförbudet är avsett att träffa omfattas dessutom redan av den generella bestämmelsen för avdragsrätt.

Åtgärdsförslag

Slopa avdragsförbudet för stadigvarande bostad.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att avdragsförbudet för stadigvarande bostad utmönstras ur mervärdesskattelagen (1994:200), ML. Regeln om avdragsförbud för stadigvarande bostad saknar motsvarighet i EU:s momsdirektiv. Ett slopande av avdragsförbudet skulle därför leda till ett regelverk som står i bättre överensstämmelse med den överordnade EU-rätten.

Se vidare hemställan om lagändring. http://www.svensktnaringsliv.se/fragor/regelkrangel/momsregelskapar-orimliga-konsekvenser_588573.html

Som ett första steg bör motsvarande ändring ske som gjorts i lag (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund (LEMK) så att begreppet "stadigvarande bostad" i ML på motsvarande sätt begränsas till att inte omfatta boenden där inslag av vård och social omsorg finns.

Se vidare hemställan https://www.svensktnaringsliv.se/material/skrivelser/hemstallan-forbattrad-moms-for-aldre-var-d-och-asylboenden_654341.html

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skulle innebära att distansarbete och nyföretagande i hemmet, byggande och drift av vård-, omsorgs- och flyktingbostäder underlättas.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Anna Sandberg Nilsson

08-553 432 55

070-255 48 14

anna.sandberg.nilsson@svensktnaringsliv.se

Redovisning

23. Underlätta möjligheterna att förvara räkenskapsinformation utanför Sverige

Regelverk

Bokföringslagen 7 kapitlet

Mottagare

Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

All räkenskapsinformation ska enligt huvudregeln i 7 kap. BFL förvaras i Sverige. Räkenskapsinformation som sparas på maskinläsbara medier kan under vissa förutsättningar förvaras utanför Sverige. Platsen ska då anmälas till Skatteverket eller Finansinspektionen.

Många företag använder sig av molnbaserade ekonomisystem som bygger på internetbaserad arkivering. Nuvarande krav på att företaget ska uppge den exakta adressen för utomlands förvarad räkenskapsinformation är svårförenliga med de säkerhetsföreskrifter som innebär att platsen för var en server är lokaliserad inte kan uppges. Många programvaruleverantörer har löst detta genom att dagligen kopiera allt räkenskapsmaterial från svenska användare och som lagras på servrar utanför Sverige för att sedan lägga informationen på en server i Sverige. Detta är ett extra moment i den administrativa hanteringen och kräver dessutom mer datakapacitet än vad som är nödvändigt. Inte minst mindre företag drabbas på detta sätt av onödiga kostnader.

Det är enligt Näringslivet inte rimligt att den överväldigande majoriteten företag ska belastas med krav vars motiv inte står i rimlig proportion till det merarbete och de kostnader som regelverket medför. Möjligheten att förvara räkenskapsinformation utanför Sverige bör därför underlättas.

Åtgärdsförslag

Näringslivet anser att bestämmelserna i BFL om fysisk plats för arkivering är förlegade och behöver ändras. Med dagens möjligheter till elektronisk arkivering finns inte samma behov av strikt reglering av den geografiska platsen för arkivering. Möjligheten att förvara räkenskapsinformation utanför Sverige bör därför underlättas. Kravet på att den exakta adressen för förvaring av elektronisk räkenskapsinformation utanför Sverige ska anmälas till en myndighet bör också slopas. I övrigt anser många inom näringslivet att Bokföringslagen skulle behöva en generell översyn.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett slopat krav på att exakt adress för förvaring av elektronisk räkenskapsinformation utanför Sverige ska anmälas till en myndighet skulle underlätta väsentligt för såväl företag som leverantörer av redovisningssystem.

I Sverige fanns enligt bl.a. Ekonomifakta 2016-11-30, 1 109 381 privata företag (aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och enskilda firmor) som är bokföringspliktiga. Samtliga dessa företag skulle dra nytta av ett genomförande av åtgärdsförslagen.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Sofia Bildstein Hagberg

08-553 431 88

sofia.bildstein-hagberg@svensktnaringsliv.se

Redovisning

24. Införande av möjlighet att direkt föra över räkenskapsinformation till elektronisk form

Regelverk

Bokföringslag (1999:1078) (nedan BFL)

Mottagare

Justitiedepartementet, Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt

Påverkan på företag idag

Sedan tillkomsten av nuvarande BFL 1999 har den tekniska utvecklingen på redovisningsområdet gått mycket fort. De nya erbjudandena på marknaden för redovisningsprogram och redovisningstjänster är både kostnadseffektiva och enkla. Många leverantörer inriktar sig särskilt på mindre företag som har behov av en helhetslösning för administrationen. Moderna bokföringssystem blir dessutom i allt större utsträckning självlärande. Genom digitala tjänster kan småföretagare sköta en stor del av ekonomiarbetet genom enkla knapptryck på mobiltelefonen. Även elektronisk arkivering av räkenskapsinformation kan numera handhas både effektivt och säkert. Den positiva utvecklingen hämmas dock av en på flera sätt föråldrad lagstiftning.

Företag och koncerner som bedriver gränsöverskridande verksamhet upplever de svenska arkiveringskraven som både stränga och omoderna i jämförelse med många andra likvärdiga länders. Att det fortfarande finns stora restriktioner på själva den geografiska platsen för arkivering framstår i dagens digitaliserade värld som förbryllande. Att många handlingar enligt gällande bokföringsregler rent fysiskt måste förvaras i Sverige medför dessutom att väsentliga mängder pappersdokument måste fraktas till och från Sverige. Det får inte bara konsekvenser för företagens kostnadsmassa och administrativa börda utan även för miljön.

Åtgärdsförslag

Näringslivet anser att det bör införas en möjlighet att direkt föra över räkenskapsinformation som tagits emot på papper till elektronisk form, vilket är tillåtet i många andra EU-länder. Det finns stora potentiella effektivitetsvinster med en sådan regel. Exempelvis skulle hantering och arkivering av kvitton som mottagits av företagets personal för utlägg i tjänsten underlättas. Elektronisk överföring skulle även göra hanteringen av pappersdokument enklare för sådana företag vars ekonomihantering sköts centralt i en gemensam funktion utanför Sverige. I övrigt anser många inom näringslivet att Bokföringslagen skulle behöva en generell översyn.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Många företag vittnar om att en sådan reform som föreslås ovan skulle innebära en betydande administrativ lättnad såväl för företaget som för de anställda. I Sverige finns enligt bl.a. Ekonomifakta 2016-11-30, 1 109 381 privata företag (aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och enskilda firmor) som är bokföringspliktiga. Samtliga dessa företag skulle ha nytta av ett genomförande av åtgärdsförslaget.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Sofia Bildstein Hagberg
08-553 431 88
sofia.bildstein-hagberg@svensktnaringsliv.se

Srf konsulterna AB, Claes Eriksson
010-483 80 51
claes.eriksson@srfkonsult.se

Redovisning

25. Separata regler för årsbokslut i bokföringslagen

Regelverk

Bokföringslag (1999:1078) (nedan BFL)

Mottagare

Justitiedepartementet, Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt

Påverkan på företag idag

I BFL definieras företag som en fysisk eller juridisk person som är bokföringsskyldig enligt lagen. Detta medför att det är en stor mängd juridiska personer som ska tillämpa BFL. Även sådana juridiska personer som i dagligt tal kanske inte benämns företag, såsom ideella föreningar, bostadsrättsföreningar, fysiska personer som bedriver näringsverksamhet, m.fl. definieras i BFL som företag.

Alla bokföringsskyldiga ska avsluta den löpande bokföringen med antingen en årsredovisning eller ett årsbokslut (som i vissa fall kan vara förenklat). Den övervägande delen av företagen ska avsluta med årsbokslut. Trots detta hänvisar reglerna om hur årsbokslut ska upprättas till övervägande del till årsredovisningslagen, av vilken framgår hur en årsredovisning ska upprättas. Detta skapar i många fall oklarheter kring reglerna för årsbokslutet. Såsom lagarna är skrivna är det till exempel klart om det är tillåtet att räkna in fraktkostnader i anskaffningsvärdet för en tillgång. Kopplingen kan dessutom leda till att reglerna blir krångligare än nödvändigt.

Att många företag har oklara regler att tillämpa, som dessutom skulle kunna förenklas om de frikopplades från årsredovisningslagen, är olyckligt.

Åtgärdsförslag

Vi anser att reglerna om hur årsbokslut ska upprättas bör skrivas separat i bokföringslagen. I samband med en sådan ändring bör även förenklingar övervägas. Ett årsbokslut är inte på samma sätt som en årsredovisning en offentlig handling. Det är därför inte nödvändigt att ha exakt samma regelverk för dem som upprättar årsbokslut.

I övrigt håller vi med alla de inom näringslivet som anser att bokföringslagen skulle behöva en generell översyn. Detta är ett exempel på en fråga som kan tas med i en sådan utredning.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

De företag som idag upprättar årsbokslut har relativt omfattande regler att tillämpa. Ibland är de också svårtolkade vilket riskerar leda till att företagen lägger ned mycket tid och ändå kanske hamnar fel. I andra fall leder det till felaktiga årsbokslut utan att företagen är medvetna om att de inte följer lagen. För många av de företag som upprättar årsbokslut är det fråga om intern redovisning för medlemmar eller liknande. Många enskilda firmor använder underlaget till övervägande del för beskattningen. I princip samtliga företag som upprättar årsbokslut skulle ha nytta av tydligare och enklare regler. De som vill kan välja att upprätta årsredovisning.

Kontaktuppgifter

Srf konsulterna AB, Claes Eriksson

010-483 80 51

claes.eriksson@srfkonsult.se

Bolagsrätt

26. Slopad revisionsplikt fullt ut i enlighet med EU-lagstiftningen

Regelverk

Aktiebolagslagen

Mottagare

Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

Svenska företag får högre påtvingade kostnader än företag i andra EU-länder.

Åtgärdsförslag

Slopa revisionsplikten fullt ut i enlighet med EU-lagstiftningen.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslaget skulle sänka företagens kostnader och innebär en tidsbesparing. Konkurrenskraften för svenska företag skulle stärkas relativt företag i andra EU-länder. Om undantaget från revisionsplikt sätts till EU:s maximala gränsvärden kan kostnaderna minska väsentligt för företagen, med upp till en miljard kr per år.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Sofia Bildstein Hagberg
08-553 431 88
sofia.bildstein-hagberg@svensktnaringsliv.se

Srf konsulterna AB, Roland Sigbladh
010-483 80 76
roland.sigbladh@srfkonsult.se

Bolagsrätt

27. Alternativt organisationsnummer för enskild firma

Regelverk

Handelsregisterlag (1974:157) 4 § första stycket jämfört med andra stycket
Nytt regelverk för en tredje bolagsform, enpersonsbolag

Mottagare

Justitiedepartementet / Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Personer med skyddad identitet kan inte starta enskild firma eftersom organisationsnumret är offentligt i många sammanhang som företagare och organisationsnumret är för enskilda firmor identiskt med personnumret på privatpersonen som driver verksamheten.

Personer som ännu inte erhållit ett svenskt personnummer, exempelvis nyanlända, kan inte driva företag i formen av enskild firma eftersom det krävs ett personnummer för att företagsformen ska få en unik identitet.

Personer som inte har skyddad identitet men som ändå upplever ett särskilt behov av begränsad offentlighet för sitt personnummer, exempelvis kvinnor som tidigare utsatts för hot, ser problem med verksamhetsformen enskild firma. För Sveriges bästa behöver alla personer som har en affärsid och kan ordna finansiering ha fulla möjligheter att starta sådan verksamhet i alla de verksamhetsformer som finns tillgängliga i Sverige.

Åtgärdsförslag

Inför ett system med enpersonsbolag. Därmed slipper man exponera personnummer. Ta samtidigt bort regler om adress på kassakvitton, eftersom kontrollen av Skatteverket sker via kassaregistret.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Förslaget har potential att öka andelen företagare i Sverige och att öka tryggheten för de företagare som idag driver enskild firma trots risken att utsättas för brott p.g.a. högre offentlighet än som vore nödvändigt. Med fler företagare finns också möjligheten att fler arbetstillfällen skapas. Blivande företagare är de som gynnas av detta förslag. 71 650 företag i alla dess former nystartades under år 2016 enligt Bolagsverket.

Kontaktuppgifter

Småföretagarnas Riksförbund, Mattias Andersson
042-34 28 50
mattias.andersson@smaforetagarna.eu

Finansmarknad

28. Undantag från konsumentskyddsreglerna för specialfonder som bara marknadsförs till professionella investerare

Regelverk

AIF-regelverket

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Svenska specialfonder som marknadsförs till professionella investerare följer idag samma regler som specialfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare. Det innebär bl.a. krav på tillhandahållande av fondfaktablad, löpande information om avgifter, kompletterande information om riskhantering, tidsgräns för att tillhandahålla årsberättelse och krav på halvårsredogörelse. Samtliga av dessa regler är i första hand till för icke-professionella kunder och har tillkommit av konsumentskyddsskäl. De är kostsamma att följa och saknar legitimitet för företag som endast har professionella kunder.

Åtgärdsförslag

Det bör införas vissa undantag i konsument-skyddsreglerna för special-fonder som bara marknadsförs till professionella investerare. Ett förslag togs fram av AIFM-utredningen, vilket inte lett till lagstiftning. Även 2014 års fondutredning förde fram ett sådant förslag, vilket inte lett till lagändring.

Specialfonder som enligt fondbestämmelserna enbart riktar sig till professionella investerare bör undantas från kraven på:

- Faktablad (4 kap. 16 a § LVF),
- Tillhandahållande av årsberättelse inom fyra månader efter räkenskapsårets utgång (4 kap. 18 § första stycket 1 LVF),
- Halvårsredogörelse (4 kap. 18 § första stycket 2 LVF),
- Information om riskhantering (4 kap. 17 § LVF),
- Löpande information om avgifter och kostnader (4 kap. 22 § LVF), och
- Att fonden ska vara öppen för inlösen minst en gång om året (12 kap. 6 § andra meningen LAIF).

För sådana fonder bör kraven på riskspridning ställas lägre och mer omfattande undantag från placeringsbestämmelserna i 5 kap. LVF tillåtas.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Förslaget skulle innebära bättre möjligheter för svenska specialfonder att konkurrera med utländska motsvarigheter. Genom att förbättra förutsättningarna för svenska specialfonder gör man det mer attraktivt för AIF-förvaltare att starta fonder i Sverige, vilket i förlängningen kan leda till en utökad svensk fondverksamhet och ökade skatteintäkter för Sverige.

Kontaktuppgifter

Fondbolagens förening, Helene Wall

08-506 988 02

helene.wall@fondbolagen.se

Finansmarknad

29. Införande av nya reglerade fondformer i Sverige

Regelverk

Värdepappersfondsregelverket och AIF-regelverket

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Vi konstaterar att avsaknaden av möjlighet att etablera associationsrättsliga fonder och ramverk för fastighetsfonder och fonder med andra tillgångar än specialfonder kan utgöra en konkurrensnackdel för svenska företag jämfört med företag i andra europeiska länder.

I Sverige finns för närvarande endast två reglerade fondtyper, värdepappersfonder och specialfonder. Dessa etableras på kontraktsrättslig grund. Avsaknaden av en bolagsrättslig fondform, vilken finns i alla andra fondländer, bidrar till att svenskägda fonder förläggs i andra länder. Här går Sverige miste om skatteintäkter, samt avhänder sig i praktiken möjlighet att såväl reglera konsumentskyddet som att utöva tillsynen över de fonder som säljs i Sverige. För fondbranschens del skulle det vara kostnads-effektivt att i stället kunna etablera fonderna i hemlandet Sverige. De nya fondtyper som förts fram av EU som en del av kapitalmarknadsunionen i syfte att stärka investeringar i realekonomin, såsom i onoterade bolag och infrastruktur, kan inte etableras i Sverige eftersom lämplig legal fondform saknas. Det handlar främst om Eltif, dvs. långsiktiga investeringsfonder. Till följd av de specifika reglerna kring bl.a. inlösen och livslängd för Eltif-fonder kan den vanliga svenska aktiebolagsformen vara mindre lämpad. Den svenska fondförvaltare som vill etablera den typen av fond får vända sig till ett annat land där den legala strukturen, som regel bolagsrättsliga fonder, finns på plats. Det försvårar således för svenska fonder att delta i finansiering av bland annat icke noterade bolag.

Åtgärdsförslag

En bolagsrättslig fond skiljer sig från ett aktiebolag framför allt genom att aktiekapitalet är rörligt, d.v.s. aktiekapitalet speglar värdet i fonden. Därför är den lämplig att använda för fondverksamhet, medan ett vanligt aktiebolag inte är det. Ett förslag om en sådan fondform har lämnats i SOU 2016:45, men har ännu inte lett till några lagstiftningsåtgärder. Förslaget är dessutom begränsat till vissa fonder och kan t.ex. inte användas för en Eltif.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Det skulle innebära stora fördelar om liknande fondformer som finns i andra EU-länder kunde införas i svensk rätt. Bland annat skulle behovet av att förlägga svensk fondverksamhet till andra länder minska. Ur ett finansiellt perspektiv skulle det med största sannolikhet innebära ökade skatteintäkter i Sverige.

Kontaktuppgifter

Fondbolagens förening, Helene Wall

08-506 988 02

helene.wall@fondbolagen.se

Finansmarknad

30. Avskaffad femårsregel för värdering av privatbostad

Regelverk

Finansinspektionens föreskrifter om amortering av krediter mot säkerhet i bostad (FFFS 2016:16) 4 § andra stycket

Mottagare

Finansinspektionen

Påverkan på företag idag

Tröghetsregeln, d.v.s. att inte få använda aktuellt marknadsvärde som grund för amorteringskrav, är ytterst svår att förstå för kunderna och åsamkar bankerna en omfattande administrativ börda. Den försvårar bankbyte eftersom kunderna måste hämta information manuellt från den bank man lämnar. Bankerna har under lång tid arbetat med att upprätta gemensamma rutiner för att underlätta hanteringen, dock utan att lyckas finna fullt fungerande lösningar. Om Finansinspektionen går vidare med den så kallade skuldkvotsbromsen kommer komplexiteten att öka än mer om tröghetsregeln samtidigt behålls.

Åtgärdsförslag

Ta bort regeln om att ny värdering inte får ske tidigare än fem år efter senaste fastställande av marknadspriset på privatbostad. Ingen tidsbegränsning för ny värdering bör gälla.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett borttagande av regeln skulle innebära en uppenbar förenkling för kunderna och en stor lättad arbetsbörda för banker, utan att nämnvärt påverka regleringens effektivitet.

Kontaktuppgifter

Svenska Bankföreningen, Johan Hansing
08-453 44 42
johan.hansing@swedishbankers.se

Företagarna, Philip Thunborg
philip.thunborg@foretagarna.se

Finansmarknad

31. Färre utfärdare av identitetshandlingar

Regelverk

Olika regelverk

Mottagare

Regeringskansliet (departement beroende på lagstiftning)

Påverkan på företag idag

Bakom många bedrägerier ligger identitetsbedrägerier. En viktig del av problemet är att Sverige har för många och för osäkra identitetskort. Att utfärda id-handlingar bör vara en kärnuppgift för staten. Det finns idag 15 olika sorters giltiga id-kort i Sverige. Det skapar svårighet för personal i butiker och på andra ställen att korrekt fastställa kundens identitet. Id-korten varierar också i tillförlitlighet. Ett exempel är körkortet. I Sverige utfärdas körkortet som en id-handling, vilket inte är fallet i alla länder. En person som har utländska papper på att den kan köra bil, kan få ett svenskt körkort utan att personens identitet har fastställts från början. Många id-handlingar kan dessutom alltför lätt förfalskas, och säljs på internet för bara några hundralappar. Resultatet är ofta svårt att skilja från äkta handlingar.

Åtgärdsförslag

Staten bör ta ett övergripande ansvar för att minska antalet utfärdare av identitetshandlingar. I första hand bör staten utfärda id-handlingarna. Alternativt bör staten ansvara för att skapa regler för hur det ska gå till att ansöka om, tillverka och överlämna id-handlingar. Staten bör också se till att kontrollen av en id-handlings äkthet kan genomföras på ett enkelt och snabbt sätt samt att denna kontroll är pålitlig. En fungerande registerkontroll mot utfärdaren av id-handlingen är därför nödvändig. I närtid bör Transportstyrelsen få i uppdrag att se över rutinerna för utlämnande av körkort för att förhindra att körkort används i samband med bedrägerier och annan brottslighet.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Att åtgärder vidtas för att motverka användandet av oriktiga identiteter och identitetshandlingar är viktigt inte bara för enskilda aktörer och personer utan för samhällets förmåga att stå emot organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet.

Kontaktuppgifter

Svenska Bankföreningen, Leif Trogen

08-453 44 20

leif.trogen@swedishbankers.se

Finansmarknad

32. Förenkla öppnande av konto via telefonbanken

Regelverk

11 § Lag (1995:1571) om insättningsgaranti

Mottagare

Finansdepartementet/Riksgälden

Påverkan på företag idag

Gällande reglering medger inte att en befintlig kund, som saknar uppkoppling mot internetbanken, öppnar ett nytt konto via telefonbanken eftersom information om insättningsgaranti måste bekräftas av kunden antingen via underskrift eller via uppkoppling via internetbanken.

Kunden kan i dag ingå ett kontoavtal via olika kanaler, vid besök på ett kontor, via internetbanken eller via telefonbanken. I framtiden kan även andra möjligheter att kontakta banken för att öppna ett konto skapas. Riksgälden har emellertid i sina föreskrifter (RGKFS 2016:2) valt att begränsa möjligheten för såväl kunden som banken till kanalerna besök på bankkontor och internetbanken. Detta trots att såväl lagen om insättningsgaranti som förarbetena till lagen, prop. 2015/16:106 s. 80, öppnar upp för flexibilitet ifråga om informationsgivning och kundens möjligheter att bekräfta mottagandet av informationen. Sverige är inte unikt när det gäller att tillhandahålla banktjänster på distans via telefonbanken. I Finland tillämpar bankerna möjligheten att ingå avtal på distans via telefon. För att undanröja de problem som kan uppstå vid informationsgivning när kontoavtal ingås via telefon, och eventuella konkurrensaspekter, har den finska lagstiftaren föreskrivit att om avtal ingås med hjälp av ett sådant medel för distanskommunikation som avses i 8 § 15 punkten i betaltjänstlagen (290/2010), t.ex. genom telefontjänst, ska kunden få tillgång till informationen skriftligen eller i någon annan varaktig form snarast möjligt efter att avtalet ingåtts.

Åtgärdsförslag

Det finns en legal möjlighet att åtgärda denna fråga genom att ändra informationskravet samt kravet på bekräftelse i 11 § Insättningsgarantilagen så att kunder åter kan ingå avtal med banken om mottagande av insättningar via telefonbanken.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Den ordning som nu råder har medfört ett utbrett missnöje hos bankernas kunder eftersom bankerna inte längre har möjlighet att tillhandahålla telefonbanken som ett alternativ för att öppna ett bankkonto. Kundernas missnöje grundar sig i att telefonbanken utgör ett viktigt alternativ för såväl privata kunder som kommersiella- och myndighetskunder. Det kan t.ex. avse en konkursförvaltare som snabbt måste kunna föra över medel till ett nyskapat bankkonto eller en privatperson som varken har möjlighet att ta sig till bankkontoret eller har tillgång till internet.

Kontaktuppgifter

Svenska Bankföreningen, Åsa Arffman

08-453 44 40

asa.arffman@swedishbankers.se

Finansmarknad

33. Inför möjlighet att delegera beslut avseende tjänster till jävskretsen

Regelverk

8 kap. 6 § Lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Frågan om styrelsens hantering av tjänster till jävskretsen har varit föremål för Kammarrättens i Stockholm prövning (mål nr 7809-12 och 7810-12). En fråga som därvid behandlades var möjligheten för styrelsen att delegera beslut avseende krediter till jävskretsen. Kammarrätten uttalade att bestämmelsen i 8 kap. 6 § Lag om bank- och finansieringsrörelse inte ska tolkas på annat sätt än att det är styrelsen som ska fatta beslut i fråga om jävskrediter, om det inte föreskrivs att något annat organ ska fatta beslut om sådana krediter. Någon sådan föreskrift finns dock inte. Kammarrättens beslut innebär att samtliga produkter och tjänster som tillhandahålls den s.k. jävskretsen måste beslutas av styrelsen oavsett om det är fråga om att öppna ett bankkonto eller tillhandahålla en tilläggstjänst eller att bevilja en kredit. En sådan ordning medför inte bara en fördröjd handläggning för denna kategori av kunder utan också en utökad administrativ börda för bankerna.

På flera områden inom den finansiella verksamheten uppställs särskilda krav på kunskap och kompetens hos personalen, exempelvis i fråga om finansiell rådgivning och hantering av bostadskrediter. Personalen ska ha tillräcklig kunskap och lämplig praktisk erfarenhet för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter i dessa delar. Detta ska verifieras genom att personalen genomgår kunskapstest med godkänt resultat. Banken ska vidare tillhandahålla nödvändig vidareutbildning och uppdatering av kunskaperna. Med hänsyn till det övergripande ansvar för verksamheten som åvilar styrelsen kan det ifrågasättas om det är lämpligt och proportionerligt att ålägga styrelsen att upprätthålla sådana detaljkunskaper som skulle krävas för att styrelsen ska kunna hantera sådana ärenden som är kopplade till den s.k. jävskretsen.

Åtgärdsförslag

Ändra 8 kap. 6 § lagen om bank- och finansieringsrörelse enligt följande. "Institutets styrelse ska behandla ärenden som avses i 5 §. Styrelsen får delegera behandling av ärenden som avses i 5 §. Styrelsen ska vidare se till att de avtal som träffats förs in i en förteckning."

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Den ökade digitaliseringen innebär att fler tjänster hanteras av kunden själv via internetbanken, t.ex. öppnande av nytt konto. Denna typ av åtgärder liksom avtal som rör handeln på värdepappersmarknaden, där genomförande i de allra flesta fall kräver snabba beslut, försvåras högst markant om inte delegation blir möjlig.

Kontaktuppgifter

Svenska Bankföreningen, Åsa Arffman
08-453 44 40
asa.arffman@swedishbankers.se

Finansmarknad

34. Jämställ möjligheterna för ISK-kunder och depåkunder att delta i alla emissioner

Regelverk

Lag om investeringssparkonto (2011:1268) (nedan Iskl)

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Investeringssparkontot är mycket uppskattat och populärt bland kunderna. Investeringssparkontot har gjort det enkelt och smidigt att äga värdepapper. Lagstiftningen lägger dock hinder för kunderna att delta i många andra bankers introduktioner än den egna bankens. Detta väcker irritation hos kunderna. Det är tråkigt för det borde vara ganska enkelt att undanröja detta hinder – utan att det påverkar statsbudgeten. Längre ned finns en mer detaljerad beskrivning av problemen. I korthet kan problemen sammanfattas

- Lagen gör en åtskillnad vid kunders förvärv i samband med introduktioner mellan det värdepappersinstitut som är ansvarig för introduktionen och övriga institut. Lagen förhindrar i praktiken ofta kunder i andra institut att delta i introduktionsinstitutets introduktioner. Vi vill att detta hinder tas bort.
- Det förutsätts ibland att försäljning till kund vid introduktion ska ske från institutets eget lager (Iskl 13 § 4, om man har det tillståndet) vilket kan skapa nya utmaningar (bl.a. skyldigheten att handeln måste ske på en marknadsplats när väl handeln inletts, kraven på Best Execution och Lagen om Marknadsmisbruk) och vi därför anser vara fel väg.
- Lagen gör åtskillnad i hanteringen av gamla och nya aktier vid kundernas förvärv. Detta är besvärligt eftersom det inte går att göra åtskillnad mellan gamla och nya aktier.
- Begås något handläggningsfel enligt ovan kan 28 § bli tillämplig, "Ett konto upphör som investeringssparkonto när kontohavaren eller investeringsföretaget inte följer bestämmelserna i denna lag".
- De uppräknade problemen skulle eventuellt kunna mildras något om kunderna skaffade en vanlig depå som används vid andra bankers introduktioner. Ett sådant hjälpmedel innebär dock ökad komplexitet. Kunden behöver såväl öppna en depå som börja deklarerera sina värdepappersaffärer över depån igen. Fördelen med Investeringssparkontot har just varit att det är enkelt att äga värdepapper. Många ISK-kunder har också bara en ISK.

Svårigheterna med att få delta i introduktioner väcker förtret hos kunderna. Riskerna är också betydande för att ett investeringssparkonto blir ogiltigförklarat därför att investeringsföretaget råkat använda fel överföringsmetod för den aktuella introduktionen eller just vissa aktier i en introduktion.

Att investeringsföretagen tvingas tillgripa speciella förfaranden för ISK gör förfarandet komplicerat och innebär en större risk för att innehavet blir diskvalificerat för att förvaras på ett investeringssparkonto. Några institut har därför också infört rutiner innebärande att inga Investeringssparkontokunder får delta i en introduktion med mindre än att denna godkänts för ISK-kunder av ansvarig jurist, vilket oftast leder till längre ledtider för kunderna.

Det är delvis förståeligt att Iskl innehåller olika regler till undvikande av arbitragering mellan de båda beskattningsmetoderna. Men det har i praktiken blivit omöjligt för instituten att förklara för sina kunder varför de inte kan teckna i en viss emission. Vi konstaterar att inte heller förarbetena ger någon tydlig förklaring till syftet med regleringen utan ger snarare intryck av att man inte beaktat vanliga introduktioner. Vår slutsats är att lagtexten därför har fått en snävare lydelse än vad som är nödvändigt och som

var avsikten. Detta är olyckligt eftersom det medför att investeringssparkontot blir mindre attraktivt som sparform. Det borde vara självklart att innehavare av Investeringssparkonto ska kunna delta i introduktioner på samma enkla sätt som alla andra investerare. Exempel på olika introduktioner, deras komplexitet och vilka rutiner som i dagsläget måste användas framgår av http://www.fondhandlarna.se/files/3315/0833/4884/2017-09-18_BREV_TILL_FINANSDEPARTEMENTET_MED_NDRINGSFRSLAG_P_ISK.pdf

Åtgärdsförslag

Förslaget till lösning är att det görs ett tillägg innebärande att förvärv också kan ske enligt ett erbjudande till allmänheten för vilket prospekt upprättats enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Vid introduktioner är prissättningen tydlig och offentliggjord i prospekt eller så anger prospektet hur priset kommer att fastställas. Därför bör introduktioner som riktar sig till allmänheten och för vilka prospekt upprättats enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument vara generellt godkända för överföring till ett investeringssparkonto.

13§ erhåller en ny punkt 9: enligt ett erbjudande till allmänheten för vilket prospekt upprättats enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

14§ erhåller ett tillägg till punkt 1: från den som har emitterat tillgångarna, eller enligt ett erbjudande till allmänheten för vilket prospekt upprättats enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, om tillgångarna senast den trettonde dagen efter den dag då de emitterades avses bli upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en MTF,

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Kunderna förstår inte varför de inte får delta i vissa emissioner såsom ISK-kunder och detta är svårt att förklara med utgångspunkt i hur regelverket är formulerat och utformat. Detta innebär extra kostnader för företagen därför att det tar tid att förklara och det försvagar kundernas förtroende för företagen. Problemet för ISK-kunderna gör också att det blir färre kunder som kan delta i emissioner generellt sett vilket innebär en högre kostnad för emittenterna. Med fler presumtiva tecknare skulle priset bli lägre genom att teckningskostnaden kan slås ut på fler. Med många tecknare ökar också priskonkurrensen.

Ett genomförande av förslaget skulle ge innehavare av investeringssparkonto samma möjligheter att delta i introduktioner som andra investerare. Dessutom förminskas risken för ett investeringssparkonto plötsligt ska beskattas konventionellt därför att t.ex. en överföring av ett värdepapper till en ISK skett på annat sätt än vad som avsetts.

Kontaktuppgifter

Svenska Fondhandlareföreningen, Vigg Troedsson
08-56 26 07 02
vigg@fondhandlarna.se

Företagarna, Philip Thunborg
philip.thunborg@foretagarna.se

Finansmarknad

35. Behov av tydliggörande av agentrollen

Regelverk

Lag (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument

Mottagare

Finansdepartementet

Påverkan på företag idag

Vid emissioner av företagsobligationer utses ofta en agent som ska företräda obligationsinnehavaren i olika sammanhang, som t.ex. vid behov av ändringar i lånedokumentationen.

Enligt vår uppfattning behöver agentens roll klargöras i lag i ett antal avseenden.

Åtgärdsförslag

- En tydlig reglering av hur en agentroll etableras.
- En uttrycklig reglering av agentens rätt att hantera och hålla säkerhet för obligationsinnehavarnas räkning.
- Rätt att företräda samtliga obligationsinnehavare inför domstol utan särskild rättegångsfullmakt.
- Rätt att företräda samtliga obligationsinnehavare inför myndighet vid verkställighet av fastighetspant och ansökan om konkurs.
- Ett klargörande av att medel som mottas av agent utgör redovisningsmedel och skall separeras i dennes konkurs.

Utöver ovanstående behov av klargörande genom lagstiftning bör följande övervägas:

Det finns idag ingen skyldighet att hålla villkoren för en kontoförd obligation tillgängliga. Detta skapar en osäkerhet i marknaden som minskar möjligheten för en aktiv handel. Detta kan jämföras med aktier där villkoren alltid finns tillgängliga genom att bolagsordningen finns tillgänglig hos Bolagsverket. Det bör enligt vår mening övervägas att införa en motsvarande transparens avseende villkoren för kontoförda obligationer. En sådan ordning kan införas genom att den centrala värdepappersförvararen (Euroclear) åläggs att hålla villkoren tillgängliga och för det fall en agent utsetts motsvarande skyldighet åläggs denne.

I följd av detta bör även en reglering övervägas som klargör att vid var tid gällande villkor ska finnas tillgängliga i registret. Detta är av särskild vikt vid en ändring av villkoren för kontoförda obligationer som blir gällande mot obligationsinnehavarna.

Det bör även övervägas att ställa krav på att för ett obligationslån anlita agent ska ha rätt till insyn i skuldboken.

Vår bedömning är att ovanstående reglering bör införas/justeras enbart avseende löpande skuldebrev som är föremål för kontoföring enligt Lag (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument och införas i samma lag.

Vi vill i detta sammanhang också peka på den relativt nyligen i Finland antagna Lagen om ombud för obligationsinnehavare som bemötts positivt.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Förslaget innebär att det som idag regleras om agentens roll i avtal skulle få lagstöd. Detta skulle innebära såväl en förenkling som ett tydliggörande av agentens roll och möjligheter. Möjligheten bör dock fortfarande hållas öppen för i avtal kunna reglera agentens närmare roll. Det är också av värde att lagen inte medför ett uttryckligt eller implicit krav på att anlita en agent i varje enskild transaktion vilket skulle kunna påverka kostnaderna i negativ riktning.

Kontaktuppgifter

Svenska Fondhandlareföreningen, Vigg Troedsson

08-56 26 07 02

vigg@fondhandlarna.se

Arbetsrätt

36. Införande av en proportionalitetsprincip för stridsåtgärder på arbetsmarknaden

Regelverk

Medbestämmandelagen

Mottagare

Arbetsmarknadsdepartementet

Påverkan på företag idag

Sverige har unikt tillåtande konfliktregler. I praktiken är det endast fackförbunden som har möjlighet att tillgripa stridsåtgärder. Om en arbetsgivare tillgriper stridsåtgärder i form av en lockout är det i princip alltid till skada för den egna verksamheten. Lockout förekommer därför oftast endast som en svarsåtgärd från arbetsgivarna med syfte att begränsa skadan av de fackliga stridsåtgärderna. Det innebär inte någon utvidgning av konflikten. En facklig organisation kan å andra sidan åstadkomma stor skada för ett företag genom att ta ut ett fåtal nyckelpersoner i konflikt.

Den nuvarande utformningen av reglerna om stridsåtgärder skapar en obalans i parternas förhandlingsstyrka till den fackliga partens fördel. Det innebär att förhandlingsresultaten inte blir väl avvägda. Det drabbar svenska företags konkurrenskraft i form av till exempel för höga ingångslöner eller för höga kostnadsnivåer. Kollektivavtalens attraktivitet minskar också, vilket minskar legitimiteten i den svenska arbetsmarknadsmodellen.

Det primära skälet till att företag och arbetsgivarorganisationer tecknar kollektivavtal är att få arbetsfred. Möjligheten i Sverige till sympatiåtgärder innebär att stridsåtgärder kan användas mot parter som redan är bundna av kollektivavtal. Arbetsgivarna får alltså inte arbetsfred trots att de redan har betalat för den genom att ingå kollektivavtal.

Fackliga stridsåtgärder syftar vanligtvis till att få till stånd kollektivavtal med önskat innehåll, men fackförbund som inte träffar kollektivavtal och därmed inte förbinder sig till fredsplikt kan utnyttja den vida stridsåtgärdsrätten för andra syften.

Parterna på arbetsmarknaden kan genom stridsåtgärder åstadkomma omfattande skador i samhället. Fackliga organisationer brukar framhålla att de tar ett stort ansvar för konfliktreglernas tillämpning och att de enbart vidtar stridsåtgärder när det är motiverat. Man kan alltså säga att skyddet mot orimligt ingripande stridsåtgärder består i att parterna förutsätts ha ett gott omdöme. Det skyddet är otillräckligt. Därför bör det av de lagbestämmelser som reglerar konfliktåtgärder framgå att överdrivet långtgående stridsåtgärder inte är tillåtna.

Åtgärdsförslag

Infören proportionalitetsprincip för stridsåtgärder på arbetsmarknaden. En stridsåtgärds syfte och omfattning ska stå i proportion till dess konsekvenser och vilka effekter den får för företagen och tredje man. Det ska finnas en rimlig proportion mellan mål och medel. Även andra regelförändringar är aktuella inom detta område, men en proportionalitetsprincip är övergripande viktig för att bidra till en för samhället väl fungerande lönebildning.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Konfliktreglernas utformning påverkar samtliga företag som är bundna av kollektivavtal. Dessutom har de fackliga organisationerna möjlighet att påtvinga företag kollektivavtal med hjälp av stridsåtgärder som företagen har svårt att stå emot. Det innebär en potentiell påverkan på alla företag med anställd personal.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Kjell Frykhammar
08-553 430 51
kjell.frykhammar@svensktnaringsliv.se

Svensk Handel, Anna Nordin
010-471 85 43
anna.nordin@svenskhandel.se

Företagarna, Philip Thunborg
philip.thunborg@foretagarna.se

Arbetsrätt

37. Avskaffa reglerna om varsel vid driftsinskränkning

Regelverk

Lag (1974:13) om vissa anställningsfrämjande åtgärder (nedan LAS)

Mottagare

Arbetsmarknadsdepartementet

Påverkan på företag idag

Alla administrativa åtgärder är en belastning för företagen. Att sammanställa de material som lagen kräver att företagen ska skicka till Arbetsförmedlingen inför uppsägning på grund av arbetsbrist är i sammanhanget ytterligare en administrativ belastning och dessutom verkningslöst eftersom Arbetsförmedlingens möjligheter att hjälpa arbetslösa har visat sig vara begränsade.

Åtgärdsförslag

Ta bort reglerna om varsel vid driftsinskränkning i §§ 1-6 LAS.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Alla företag som avser att göra en driftsinskränkning som kan medföra uppsägningar avseende minst fem personer ska varsla enligt nuvarande regelverk. År 2016 fanns det knappt 40 000 företag i Sverige som hade 10 anställda eller fler.

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skulle innebära en tidsbesparing för företagen och sänka deras kostnader.

Kontaktuppgifter

Svensk Handel, Anna Nordin
010-471 85 43
anna.nordin@svenskhandel.se

Arbetsrätt

38. Utnyttja möjligheterna till avvikelser i EUs arbetstidsdirektiv fullt ut

Regelverk

Arbetstidslag (1982:673)

Mottagare

Arbetsmarknadsdepartementet

Påverkan på företag idag

I olika omgångar har EUs olika arbetstidsdirektiv (2003/88/EG) implementerats i svensk lag. Denna implementering har inneburit att existerande regler i arbetstidslagen kompletterats med regler från direktivet. Detta har resulterat i ett krångligt regelverk som hämmar möjligheterna för företag att förlägga arbetstiden på lämpligaste sättet för just den aktuella verksamheten.

Åtgärdsförslag

Arbetstidsdirektivet innehåller möjligheter att införa olika avvikelser och undantagsregler på nationell nivå. Dessa möjligheter har inte fullt ut utnyttjats. Möjligheterna till avvikelser i direktivets artikel 17 bör alltså utnyttjas fullt ut.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skulle sänka företagens kostnader och möjliggöra för företagen att investera.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Niklas Beckman

08-55 34 31 33

niklas.beckman@svensktnaringsliv.se

Arbetsrätt

39. Förändrade turordningsregler så att kompetens ges en mer framträdande roll

Regelverk

Lag (1982:80) om anställningsskydd

Mottagare

Arbetsmarknadsdepartementet

Påverkan på företag idag

Dagens turordningsregler utgår från anställningstidens längd som rangordnande faktor. Detta ger inte företagen önskvärd flexibilitet att i en ekonomiskt besvärlig situation behålla den mest kompetenta personalen. Den arbetsgivare som genom överenskommelser med facket vill behålla kompetenta medarbetare tvingas ofta betala stora summor för denna möjlighet. Varje nyanställning är en stor investering. Visar det sig att en rekrytering varit mindre lyckad reser lagen om anställningsskydd stora hinder mot att avsluta anställningen. Skyddet mot uppsägning på grund av personliga förhållanden är starkt. Förutom den negativa effekten på effektiviteten i verksamheten detta medför, påverkas viljan att nyanställa negativt av vetskapen om svårigheterna att avsluta en anställning.

Åtgärdsförslag

Turordningsreglerna bör ändras så att kompetens ges en mer framträdande plats som rangordnande faktor. Möjligheten att säga upp på grund av personliga förhållanden bör vidgas. Detta kommer att leda till en ökad benägenhet att anställa och höja produktiviteten i företagen.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Sänker företagets kostnader. Möjliggör att företagen kan investera. Minskar företagets osäkerhet.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Carina Lindfeldt

08-55 34 32 53

carina.lindfelt@svensktnaringsliv.se

Arbetsrätt

40. Reformerade möjligheter att ogiltigförklara uppsägningar p.g.a. personliga skäl

Regelverk

Lag (1982:80) om anställningsskydd

Mottagare

Justitiedepartementet / Arbetsmarknadsdepartementet

Påverkan på företag idag

Uppsägning på grund av personliga skäl är idag en saklig grund för uppsägning, men svårdefinierad och ställer höga krav på arbetsgivaren att visa på grunderna för uppsägning ofta med höga omkostnader som följd. Facken ogiltigförklarar regelmässigt uppsägningar på grund av personliga skäl, vilket innebär att anställningen består intill dess att tvisten är löst. Detta i sin tur betyder att företaget står hela risken och betalar lön under hela tvistetiden. Det är sällsynt att ogiltigförklaringar där arbetstagaren är arbetsbefriad leder till att arbetstagaren återgår i tjänst.

Åtgärdsförslag

Det behövs en reformering av möjligheterna att ogiltigförklara uppsägningar på grund av personliga skäl och huvudregeln bör vara att anställningarna ska upphöra vid uppsägningstidens utgång även om talan om att saklig grund saknas, har inletts. Det bör vara samma tillämpning som vid avsked, d.v.s. att ogiltighetstalan inte ska gå att föra. Det kan finnas kvar en möjlighet för arbetstagaren att få ett särskilt beslut om anställningens bestånd under tvistetiden men då ska arbetstagaren visa att det är sannolikt att arbetsgivaren helt saknar saklig grund för uppsägningen och inte tvärt om som idag.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslaget skulle minska den ekonomiska risken för företagen och därmed öka investeringsviljan för företagen. De fackliga organisationerna har mer eller mindre satt i system att alltid ogiltigförklara en uppsägning på grund av personliga skäl för att "skydda sina medlemmars ekonomi" därmed tenderar kostnaderna och tvistetiderna att bli långa. Inlåsnings effekter skulle minska genom att incitamenten att ta nytt arbete hos arbetstagaren ökar. Med ett borttagande av möjligheten att ogiltigförklara uppsägningar på grund av personliga skäl skapas ett bättre flöde, mindre inlåsnings effekter och ökad rörlighet på arbetsmarknaden.

Kontaktuppgifter

Företagarna, Lise-Lotte Argulander

08-406 17 39

lise-lotte.argulander@foretagarna.se

Arbetsrätt

41. Utökade möjligheter för företag att göra undantag inom turordningsreglerna i LAS

Regelverk

Lag (1982:80) om anställningsskydd (nedan LAS)

Mottagare

Arbetsmarknadsdepartementet

Påverkan på företag idag

I dagsläget kan arbetsgivare med högst tio anställda undanta två personer från turordningen. I mindre företag är det av största vikt att ge kompetens en framträdande roll, då nyckelpersoner generellt har en särskilt värdefull roll för utvecklingen i mindre bolag. I många mindre företag är antalet nyckelperson med särskild kompetens långt fler än två.

Åtgärdsförslag

Ge företag utökade möjligheter att göra undantag inom turordningsreglerna med förslagsvis upp till 20 anställda.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Förslaget skulle möjliggöra för Sveriges alla mindre bolag som har upp till tjugo anställda att ge utökade möjligheter för dessa att göra undantag inom turordningsreglerna i LAS och därmed behålla enligt deras förmenande nyckelpersoner inom sina företag. År 2016 fanns i Sverige ca 67 000 företag med mellan 5 och 19 anställda.

Kontaktuppgifter

Sinf, Anna Winblad von Walter
08-440 11 96
anna.winbladvonwalter@sinf.se

Socialförsäkringar

42. Samma karenstid för den som betalar egenavgift som för den som har anställning

Regelverk

Socialförsäkringsbalken (2010:110) 27 kapitlet "Allmänna bestämmelser om sjukpenning", 29-31 §§ "Karenstid för den som betalar egenavgift"

Mottagare

Socialdepartementet

Påverkan på företag idag

För företagare som har enskild firma, handels-, eller kommanditbolag ser regelverket ut på följande sätt. Företagaren har alltid en grundkarens på 7 dagar, men kan hos Försäkringskassan ändra sin karens och därmed välja 1, 14, 30, 60 eller 90 dagars karens. Detta gäller bara tills man fyller 55 år. Därefter är man förbjuden att byta till en lägre karens. Visserligen blir de sociala avgifterna, de så kallade egenavgifterna, lägre ju längre karens företagaren väljer, men i det ögonblicket företagaren blir sjuk kan det vara av stor ekonomisk betydelse att få ersättning i form av sjukpenning så fort som möjligt. I det här sammanhanget är det alltså mer fördelaktigt för en småföretagare att ha så få karensdagar som möjligt. Många småföretagare är inte medvetna om att de automatiskt placeras med en grundkarens på 7 dagar och skulle vid en medvetenhet om frågan ha valt 1 karensdag.

Åtgärdsförslag

Alla personer i Sverige ska oberoende av hur man försörjer sig (som uppbär löneersättning) ha samma antal karensdagar som utgångspunkt, d.v.s. 1 dags karens. Möjligheten att aktivt välja något av de andra alternativen 7, 14, 30, 60 eller 90 dagars karens bör kvarstå.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skulle innebära en ökad trygghet för de allra flesta företagare, både de som är verksamma genom aktiebolag och de som är verksamma i andra verksamhetsformer.

Åtgärdsförslaget kommer att öka vissa företags kostnader för sociala avgifter, d.v.s. de företag som inte aktivt har valt någon karenstid utan som skulle få ändrad grundkarens från 7 dagar till 1 dag.

Kontaktuppgifter

Småföretagarnas Riksförbund, Mattias Andersson

042-34 28 50

mattias.andersson@smaforetagarna.eu

Arbetsmiljö

43. Undantag från kravet på byggarbetsmiljösamordnare vid mindre arbeten

Regelverk

SFS 2008:934 Lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

Mottagare

Arbetsmiljöverket och Arbetsmarknadsdepartementet

Påverkan på företag idag

Del 1 – Ändringarna i arbetsmiljölagen – SFS 2008:934 - medförde att Sverige utvidgade omfattningen av EU:s byggplatsdirektiv genom skyldigheten att utse samordnare vid allt byggnads- eller anläggningsarbete och alltså inte bara vid arbetsställen där mer än en entreprenör är verksam.

Ovanstående innebär att alla arbeten på en fastighet idag innebär krav på att utse byggarbetsmiljösamordnare (reovering, reparation, inklusive måleri- och rengöringsarbeten samt installationsarbeten - enl. reglerna om Byggnads- och anläggningsarbete AFS 1999:3 - med ändringar AFS 2008:16). Detta i sin tur medför också bl.a. styrkt kompetens av den personal som utsetts – att de har den utbildning, kompetens och erfarenhet som behövs för att kunna utföra de uppgifter som åligger en byggarbetsmiljösamordnare.

Del 2 – I direktivet 92/57/EEG står i artikel 3:

Utseende av samordnare – arbetsmiljöplan – förhandsanmälan:

1. Byggherren eller hans ställföreträdare skall utse en eller flera samordnare för arbetsmiljöfrågor, enligt definitionerna i artikel 2e - 2f, för varje byggarbetsplats där mer än en entreprenör är verksam.

I arbetsmiljölagen har detta implementerats på följande sätt:

3 kap. 6 § Den som låter utföra ett byggnads- eller anläggningsarbete ska:

1. Under varje skede av planeringen och projekteringen se till att arbetsmiljösynpunkter beaktas när det gäller såväl byggskedet som det framtida brukandet,
2. Utse en lämplig byggarbetsmiljösamordnare för planering och projektering av arbetet med de uppgifter som anges i 7 a §, och
3. Utse en lämplig byggarbetsmiljösamordnare för utförande av arbetet med de uppgifter som anges i 7b och 7f §§.

Den som låter utföra ett byggnads- eller anläggningsarbete kan utse sig själv eller någon annan till byggarbetsmiljösamordnare. Om någon annan har utsetts befrias dock inte den som låter utföra ett byggnads- eller anläggningsarbete från ansvar för sådana arbetsuppgifter som anges i första stycket 2 eller 3. Lag (2008:934).

Åtgärdsförslag

Del 1 – Mindre underhålls och reparationsarbeten på fastigheter bör undantas från kraven att utse byggarbetsmiljösamordnare. Ett av kriterierna skulle kunna vara att när arbetsmiljöplan ej är aktuellt, skulle det ej heller behövas att byggarbetsmiljösamordnare utses. Avskaffa samordningsansvaret för arbetsmiljö (BAS-P och BAS-U) vid enbart en utförare.

Del 2 – Sverige ska ha samma direktivtillämpning som övriga Europa – att samordnare för arbetsmiljöfrågor ska utses för varje byggarbetsplats där mer än en entreprenör är verksam. Utvärdera överimplementeringen av EU:s byggplatsdirektiv i svensk lagstiftning.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslaget skulle innebära administrativ besparing och reducerade kostnader i form av anlitage av arbetsmiljökonsulter för företagare vid mindre byggnadsarbeten med endast en entreprenör engagerad.

Kontaktuppgifter

Fastighetsägarna, Rikard Silverfur

08-613 57 20

rikard.silverfur@fastighetsagarna.se

Arbetsmiljö

44. Förtydligande av arbetsgivarens arbetsmiljöansvar och arbetstagares ansvar gällande användning av personlig skyddsutrustning

Regelverk

Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning av personlig skyddsutrustning (AFS 2001:3)

Mottagare

Arbetsmarknadsdepartementet

Påverkan på företag idag

Arbetsmiljölagen är alltför entydig kring att ansvaret för arbetsmiljön är arbetsgivarens. Arbetsgivaren ska verka för en god arbetsmiljö genom att förebygga risker i arbetet för att förhindra olycksfall och ohälsa.

Åtgärdsförslag

Arbetsmiljöansvaret i arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning av personlig skyddsutrustning (AFS 2001:3), bör förtydligas. I det fall arbetsgivaren har tillhandahållit och kan styrka att man medvetandegjort skyldigheten att använda personlig skyddsutrustning och den enskilde arbetstagaren väljer att inte beakta detta, bör personligt ansvar för den enskilde arbetstagaren föreligga.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

I nuläget är arbetsgivarens ansvar i förhållande till arbetsmiljön och personlig skyddsutrustning nästintill oöverblickbar, vilket kan leda till höga kostnader för arbetsgivaren i det enskilda fallet när arbetstagare inte följer arbetsgivarens givna instruktioner. Förslaget skulle möjliggöra för Sveriges alla företag inom främst industrisegmentet, att få ett mer överblickbart arbetsmiljöansvar i förhållande till sina arbetstagare.

Kontaktuppgifter

Sinf, Anna Winblad von Walter
08-440 11 96
anna.winbladvonwalter@sinf.se

Arbetsmiljö

45. Flexiblare regler för kraven på utblick

Regelverk

Arbetsmiljöverkets Väglednings PM för tillsyn av dagsljus och utblick i arbetet

Mottagare

Arbetsmiljöverket

Påverkan på företag idag

Arbetsmiljöverkets Väglednings PM för tillsyn av dagsljus och utblick i arbetet kan komma att innebära negativa ekonomiska konsekvenser för olika typer av verksamheter och arbetstillfällen om vägledningens nuvarande formuleringar/krav tillämpas fullt ut.

För befintliga och ofta äldre lokaler är Svenskt Näringsliv och Fastighetsägarna (enligt skrivelse från SN till AMV daterad 2014-07-04) kritiska till att kategoriskt rikta dagsljuskrav. Vi har också starka anmärkningar mot att kraven innebär en arbetstidsförkortning om minst 45 minuter per dag, med betald ledighet. Kraven innebär orimliga kostnader, schemalägningsproblem m.m. i förhållande till den eventuella positiva effekt som ökad dagsljusexponering och utblick kan innebära. Innebörden av att personal ska cirkulera på olika arbetsplatser för att få tillgång till dagsljus förbiser också att dagens personal ofta har kompetenser som inte är utbytbara.

Teknikföretagen har gjort beräkningar som visar att i genomsnitt är förädlingskostnaden per medarbetare ca 450 SEK per timme. Om vi räknar med att 50 000 personer skulle vara berörda av Arbetsmiljöverkets krav och vi har 225 arbetsdagar per år med en arbetstidsförkortning på 0,75 timmar, ger bara det en kostnad på 38 miljoner SEK per år.

Enbart Teknikföretagen har ca 3 700 medlemsföretag med 5 400 arbetsplatser. Vi räknar med en genomsnittlig verkstadsyta på 2000 m² per arbetsplats och att ca 10 procent av arbetsplatserna skulle vara berörda av Arbetsmiljöverkets krav. Med en ombyggnadskostnad på 10 000 per m² får vi då en kostnad på ca 10,8 Mdr SEK (2000 m² x 540 arbetsställen x 10000 SEK) eller drygt 0,5 ggr teknikindustrins årliga investeringar i hårdvara. Om vi sedan extrapolerar dessa siffror till en nationell nivå inser vi snart vilka oerhörda kostnader vägledningenskraven kan innebära. Dagsljusaspekterna och de fördelar de ger måste vägas mot de ekonomiska kostnader som Arbetsmiljöverkets tolkningar av kraven innebär. Nuvarande vägledning beaktar inte dessa konsekvenser i tillräcklig grad.

Åtgärdsförslag

Det är vår förhoppning att näringslivet och Arbetsmiljöverket på ett konstruktivt sätt ska kunna fortsätta att gemensamt diskutera omfattningen av kraven beträffande dagsljus och utblick. Vi önskar också att kraven sätts in i ett helhetsperspektiv av arbetsmiljön vid våra arbetsplatser. Ett krav på dagsljus och utblick får inte upplevas och leda till att man skapar andra negativa effekter i arbetsmiljön. Se över kraven beträffande dagsljus och utblick och justera i Arbetsmiljöverkets väglednings PM med större möjligheter till flexibilitet.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

En justering i Arbetsmiljöverkets väglednings PM med större möjligheter till flexibilitet skulle innebära att konkurrenskraften för svenska företag inte försvagas på det sätt som annars riskerar att bli fallet.

En uppskattning är att ca 540 företag skulle gynnas av åtgärdsförslaget och därmed lika många fastighetsägare.

Kontaktuppgifter

Fastighetsägarna, Rikard Silverfur

08-613 57 20

rikard.silverfur@fastighetsagarna.se

46. Förenklad miljöprövning utan tillväxthinder för lantbruksföretag

Regelverk

Miljöbalken och Naturvårdsverkets föreskrifter

Mottagare

Miljödepartementet och Naturvårdsverket

Påverkan på företag idag

Verksamhet på ett lantbruk räknas beroende på storlek och inriktning som anmälningspliktig eller tillståndspliktig, undantaget mycket små lantbruk. För företagare som vill expandera sin verksamhet är proceduren om att godkännas som tillståndspliktig verksamhet oerhört kostsam och tidskrävande. Många företagare expanderar därför sin verksamhet upp till gränsen för tillståndsplikt. Detta skapar ett tillstånd där företagen stannar i sin utveckling istället för att expandera. Det är två delar som hindrar företagen att expandera, först ansökningsproceduren och därefter den omfattande dokumentationen som kontinuerligt ska utföras.

Åtgärdsförslag

Anpassa dokumentationskraven samt ansökningsproceduren till en nivå som passar företag med små administrativa resurser.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Innebär en tidsbesparing för företagen. Sänker företagens kostnader. Möjliggör att företagen kan investera.

Kontaktuppgifter

LRF, Lisa Ehde
08-787 50 13
lisa.ehde@lrf.se

LRF, Lars-Erik Lundkvist
08-787 53 05
lars.erik.lundkvist@lrf.se

47. Inför begreppet miljöpåverkande verksamhet för lantbruksföretag i Miljöbalken

Regelverk

Miljöbalken och Naturvårdsverkets föreskrifter

Mottagare

Miljödepartementet och Naturvårdsverket

Påverkan på företag idag

Lantbruksföretagare som ska starta nytt eller utöka möter ofta en problemorienterad attityd från myndigheter. Bedömningen av företagen genomförs med fokus på företagets negativa miljöpåverkan men sällan på de positiva effekterna i form av öppet landskap med hög biodiversitet och ekosystemtjänster som är värda miljarder per år för samhället. I denna handläggning är det av yttersta vikt att företagen bedöms ur ett helhetsperspektiv där lantbruksföretagarens totala miljöpåverkan beräknas. En ändring från miljöfarlig till miljöpåverkande verksamhet signalerar en positiv helhetsyn på lantbruksföretagande och leder till en möjlighetsinriktad tillståndsprövning.

Åtgärdsförslag

Inför begreppet miljöpåverkande verksamhet för lantbruksföretagande vid tillståndsprövning. En handläggning med helhetssyn ger en mer möjlighetsorienterad prövning.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Företagen möts av en möjlighetsinriktad myndighetsutövning. Sänker företagens kostnader. Möjliggör att företagen kan investera. Minskar företagens osäkerhet.

Kontaktuppgifter

LRF, Lisa Ehde
08-787 50 13
lisa.ehde@lrf.se

LRF, Lars-Erik Lundkvist
08-787 53 05
lars.erik.lundkvist@lrf.se

48. Effektivare regelverk beträffande sanering av verksamheter som orsakar miljöskador

Regelverk

Miljöbalken kapitel 10

Mottagare

Miljödepartementet

Påverkan på företag idag

Ett otydligt ansvar leder till långa domstolsprocesser och att verksamhetsutövarna tvingas betala för skador de aldrig bidragit till. Reglerna leder till kapitalförstöring och samhällsekonomiska förluster. Verksamheter likvideras eller går i konkurs i onödan. Företag avstår från förvärv på mark som kan vara förorenad och söker sig hellre till nya områden.

Åtgärdsförslag

Tillsätt en utredning om hur sanering kan ske på effektivare sätt. En revidering av miljöbalkens regler där ansvaret tydliggörs och så att ansvaret inte läggs på verksamheter som inte bidragit till föroreningen. Inför en möjlighet för staten och verksamhetsutövare att ingå bindande avtal kring sanering i syfte att undvika framtida oklarheter. Inför ökade möjligheter att använda sig av så kallade administrativa skyddsåtgärder.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslaget skulle innebära en tidsbesparing för företagen och sänka deras kostnader. Åtgärdsförslaget skulle möjliggöra för företagen att investera och minska företagets osäkerhet. Enligt en uppskattning från Naturvårdsverket finns ca 80 000 potentiella områden som skulle behöva saneras.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Niklas Skår

08-553 430 40

niklas.skar@svensktnaringsliv.se

49. Effektivare tillståndsprocess för ansökningar enligt 19 och 22 kap. Miljöbalken

Regelverk

Miljöbalken kapitel 19 och 22

Mottagare

Miljödepartementet

Påverkan på företag idag

Handläggningstider i myndigheter och domstolar förlängs genom ineffektivitet i lagstiftningen. Det medför långdragna och kostsamma processer som fördröjer genomförandet av det projekt för vilket tillstånd söks.

Åtgärdsförslag

Processen behöver effektiviseras i alla delar. Genomförda förändringar i 6 kap kan medföra viss för-
enkling men löser inte grundproblematiken.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skulle innebära en tidsbesparing för företagen och sänka deras kostnader. Sänkta kostnader innebär ökade möjligheter för företagen att investera. Förslaget skulle minska företagens osäkerhet. Åtgärdsförslaget skulle ha betydelse för ca 2 500 ärenden över en fyra-årsperiod (åren 2011-2014).

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Niklas Skår
08-553 430 40
niklas.skar@svensknaringsliv.se

50. Begränsa problemet med bilmålvakter och svartskrotning

Regelverk

Regel saknas (Jfr med att man i Sverige max får äga nio hundar eller katter, utan särskilt tillstånd).
https://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/olikaslagsdjur/hundarochkatter/tillstandforverk_samhetermedhundochkatt.4.207049b811dd8a513dc8000452.html

Mottagare

Näringsdepartementet, Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

Specifikt problem	Varför är det viktigt att stävja detta?!	Vem borde vara intresserad av att stävja detta?
Bilar som ägs av bilmålvakter exporteras svart	Förutom miljöpåverkan ofta i tredje land, utgör den svarta exporten en osund konkurrens med de auktoriserade bildemonterarna och fragmenteringsindustrin.	<ul style="list-style-type: none"> Auktoriserade bildemonterare och materialförädlare Skatteverket Allmänheten då detta äventyrar det goda samhället/god miljö
Bilar som ägs av bilmålvakter hamnar hos svartskrotare	Förutom lokal miljöpåverkan eftersom svartskrotaren inte följer varken miljöbalk, eller bilskrutningsförordning m.m., utgör svartskrotaren en osund konkurrens med de auktoriserade bildemonterarna och fragmenteringsindustrin. Människor som arbetar i denna verksamhet utsätts för fara då ingen arbetsmiljölagstiftning följs.	<ul style="list-style-type: none"> Auktoriserade bildemonterare och materialförädlare Skatteverket Allmänheten då detta äventyrar det goda samhället/god miljö
Bilar som ägs av bilmålvakter dumpas på allmän och privat mark	Idag uppstår en hel del kostnader då bilar dumpas på allmän och privat mark. Dessa kostnader är det ingen som önskar ta, och för de drabbade blir det mycket tid som måste läggas ner på att få bilen bortforslad. Bilen i sig kan utgöra trafikfara, personfara och miljöfara.	<ul style="list-style-type: none"> Markägare Verksamhetsutövare Myndigheter Allmänheten då detta äventyrar det goda samhället/god miljö
Bilar som ägs av bilmålvakter lagras i samhället på obestämd tid. Livslängden på bilen kanske förlängs vilket vid första åtanke kan ses som positivt, men kan fördröja och försvåra övergången till ett mer cirkulärt samhälle, samt kan påverka klimatet negativt genom att dessa bilar lever längre, och körs på ett oansvarigt sätt.	Fordonsflottan ökar varje år, vilket medför att det blir allt viktigare för varje år att ha ett bra "återtagandesystem", och att hyfsat snabbt få in uttjänta bilar till återvinning. Det blir lättare att uppnå högt uppsatta klimatmål om fordonsflottan hela tiden uppgraderas till nyare och mer klimatsnål flotta.	<ul style="list-style-type: none"> Auktoriserade bildemonterare och materialförädlare Allmänheten då detta äventyrar det goda samhället/god miljö

Specifikt problem	Varför är det viktigt att stävja detta?!	Vem borde vara intresserad av att stävja detta?
Bilar som ägs av bilmålvakter är svåra att nå fram till med viktig information.	När biltillverkare/importörer gör s.k. "re-calls" då det visat sig att en viss bilmodell har ett allvarligt fel och behöver åtgärdas, upp-täcks ofta att bilarna finns i bilregistret, men att ägarna ej går att nå.	<ul style="list-style-type: none"> Trafiksäkerheten Företag och myndigheter får lägga mycket möda på att försöka nå dessa bilägare

Åtgärdsförslag

1. Begränsa antalet bilar man kan äga, t.ex. max tio bilar. (Behöver man av någon anledning äga fler ska man kunna ansöka särskilt om detta. Detta kan t.ex. gälla personer som innehar veteranbilar.)
2. Ställ vissa minimikrav för att få äga en bil. T.ex. person som sedan tidigare har fordonsrelaterade skulder på x kr, ska nekas att få äga ytterligare fordon. Lägga eventuellt också till kunskap om personens skatteskulder genom att samköra Transportstyrelsens och Skatteverkets uppgifter, vid ägarbyte. Kontrollera personens existens. Ett annat minimikrav borde vara att personen har någon deklarerad inkomst, att inneha bil medför kostnader. Idag har flera av landets bilmålvakter ingen deklarerad inkomst överhuvudtaget, men äger upp till tusentals bilar. Inför "köp-spärr" kopplat till person om man inte uppfyller minimikraven.
3. Person med "köp-spärr" ska inte kunna köpa ytterligare bil, detta bör kunna kontrolleras enkelt av bilsäljaren t.ex. i en app.
4. Ta bilar i beslag kopplade till obetalda fordonsrelaterade skulder. Sprid kunskap om hur man ska arbeta med detta; kommun, polis, parkeringsbolag med fler.
5. Aggregera viss persons obetalda fordonsrelaterade skulder. Skulden ska ej vara kopplad till bil, utan till person.
6. Den som står som bilens ägare i vägtrafikregistret ska också ha äganderätten, d.v.s. vara dess civilrättslige ägare, så att denne kan göras ansvarig för fordonet (och dess kostnader).

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

I Sverige fanns vid slutet av 2016, 6 021 563 registrerade personbilar och av dessa var 1 253 503 (21 procent) avställda. I Sverige finns cirka 300 bildemonterare som arbetar med att återvinna ca 190 000 bilar varje år. Siffran för återvunna bilar per år har legat still de senaste åren trots att försäljningen har ökat rejält. Företag i form av återvinningsindustrin (bildemonterare samt materialförädlare) skulle vid ett genomförande av åtgärdsförslagen få avsevärt mer material (och i några fall tidigare) till sin industri genom att bilarna kommer in till dem istället för att olagligt exporteras eller svartskrotas. Problemet med att bilar dumpas på privat mark och därmed drabbar företagare i form av skogs- och markägare (men också bilverkstäder) skulle minska radikalt.

Kontaktuppgifter

BIL Sweden, Anna Henstedt
 08-700 41 18
 070-235 60 53
 anna.henstedt@bilsweden.se

51. Utvidgad rätt att ta felparkerade fordon på privat mark i anspråk för fordringar på skatt och avgift

Regelverk

Lag (2014:447) om rätt att ta fordon i anspråk för fordringar på vissa skatter och avgifter

Mottagare

Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

För några år sedan togs det fram en ny lag, lag (2014:447) om rätt att ta fordon i anspråk för fordringar på vissa skatter och avgifter. Syftet med lagstiftningen var dels att minska restförda fordonsrelaterade skulder till det allmänna och dels att minska incitamenten att använda sig av så kallade fordonsmål-vakter. Någon förklaring till varför man undantar privata skulder från lagens tillämpningsområde framgår varken av lagtext eller förarbeten.

Det framgår av ett uttalande från regeringen i lagrådsremissen till ärendet att man utgått från att lagen skulle ge en positiv smittoeffekt vad gäller övergivna och felparkerade fordon på privat mark. Dessvärre kan vi konstatera att denna effekt uteblivit. Tvärtom vittnar fastighetsägare i ytterstadsområdena om att fordonsmål-vakter uppmärksammat och dragit nytta av denna "lucka i lagen", vilket fått till följd att fordon i allt större utsträckning ställs av på privat mark med liten, eller obefintlig risk för sanktioner.

Så som framgår ovan skapar övergivna fordon och bilvrak en otrygghet för boende i området. Avställda fordon utgör dessutom en grogrund för allmänfarliga brott eftersom det kan leda till skadegörelse och bilbränder. Felparkerade och avställda fordon medför vidare att det är svårt för boende och besökare att hitta parkering. Något som framför allt drabbar äldre och rörelsehindrade.

Det kan noteras att det inom civilutskottet förs en diskussion om behovet av en skärpt lagstiftning mot fordonsmål-vakter. En utvidgning av lagens tillämpningsområde till privat mark skulle utgöra en viktig del i ett sådant arbete.

Åtgärdsförslag

Vi hemställer att regeringen utvidgar tillämpningsområdet för lag (2014:447) om rätt att ta fordon i anspråk för fordringar på vissa skatter och avgifter, till att omfatta även fordon som står på privat mark. Det finns inga bärande skäl till varför lagen endast ska vara tillämplig på fordon som står på kommunal mark. Därtill kommer att en utvidgning synes erforderlig för att uppnå lagens syfte – dvs. att minska incitamenten att använda sig av fordonsmål-vakter – eftersom den förväntade "smittoeffekten" uteblivit i och med att problemen verkar ha flyttat från kommunal till privat mark.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Med den lagändring vi föreslår skulle regeringen bidra med ett konkret verktyg för privata fastighetsägare att mer effektivt kunna jobba med brottsförebyggande åtgärder i de utsatta ytterstadsområdena. Åtgärdsförslaget bedöms kunna gynna ca 60 000 företag.

Kontaktuppgifter

Fastighetsägarna, Marie Öhrström

08-613 57 22

marie.ohrstrom@fastighetsagarna.se

52. Förlängd tidsfrist för upprättande av skattedeklaration avseende kemikalieskatt

Regelverk

Skatteförfarandelagen 26 kap. 35 §

Mottagare

Finansdepartementet, Skatte- och tullavdelningen

Påverkan på företag idag

Den 1 april trädde lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik i kraft, men tillämpas vad gäller skattskyldighet och redovisning av skatt från och med den 1 juli 2017. Lagen innebär bl.a. att företag som yrkesmässigt tillverkar, för in, tar emot eller importerar skattepliktiga elektronikvaror från den 1 juli 2017 är skyldig att betala skatt för dessa. Skattskyldig kan vara endera godkänd lagerhållare eller ej godkänd lagerhållare.

En godkänd lagerhållare är en fysisk eller juridisk person som har fått ett godkännande från Skatteverket att yrkesmässigt hantera skattepliktiga elektronikvaror i obeskattat skick. Skattskyldigheten skjuts då upp till ett senare tillfälle, till exempel då varorna levereras till en köpare som inte är godkänd lagerhållare eller då företaget tar dem till ett eget försäljningsställe för detaljhandelsförsäljning.

Den som är godkänd lagerhållare ska redovisa skatten i en punktskattedeklaration som ska lämnas för varje redovisningsperiod, vilken vanligtvis omfattar en kalendermånad. En godkänd lagerhållare kan lämna punktskattedeklarationen via e-tjänsten Punktskattedeklaration varvid den som ska skriva under och lämna deklarationen måste ha en e-legitimation.

Den som inte är godkänd lagerhållare, måste enligt Skatteverket lämna en deklaration i pappersform för varje händelse som medför skattskyldighet. Deklarationen ska undertecknas av behörig firmatecknare och skickas till Skatteverket. Detta ska göras senast fem dagar efter att varorna tillverkades eller fördes in till Sverige, det vill säga senast fem dagar efter att den skattepliktiga händelsen inträffade.

Även andra företag, t.ex. inom verkstadsindustrin eller tjänstesektorn, köper dock in skattepliktiga elektronikvaror och detta ibland i betydande omfattning. De största volymerna, t.ex. förbrukningsvaror inom verksamheten (laptops osv som används av personalen) köps normalt in centralt från svenska leverantörer. Många gånger görs dock inköp från utlandet direkt till verksamheten, t.ex. produkter som används som en komponent i de system som företaget säljer. Dessa inköp görs inte centralt utan av respektive inköpare t.ex. i en verksamhetsgren eller i ett projekt. Sådana inköp kan i större företag förekomma mer eller mindre dagligen i någon del av företaget. Att ansöka om att bli godkänd lagerhållare är inte självklart för dessa företag. En godkänd lagerhållare måste, förutom utländska förvärv, även redovisa de svenska förvärven. Att t.ex. i en större industrikoncern redovisa kemikalieskatt för samtliga dessa inköp innebär ett mycket omfattande arbete och kräver stora systeminvesteringar och omfattande utbildnings- och informationsinsatser för alla som kan tänkas bli berörda.

Många företag som är icke godkända lagerhållare kommer att få mycket svårt att klara rapporteringen inom fem dagar. Eftersom två deklarerationer ska lämnas per skattskyldig och dag (en till Tullverket för import och en till Skatteverket för EU-förvärv) kan det handla om hundratals försenade deklarerationer varje år. Att i större företag få två pappersdeklarerationer signerade av behörig firmatecknare inlämnade inom fem dagar är en komplicerad administrativ hantering. Den hanteringen i sig kommer att försena inlämnandet av deklarerationerna med flera dagar. Följden kommer att bli ständiga förseningsavgifter och administrativa problem i flera led.

Åtgärdsförslag

Svenskt Näringsliv hemställer om att den tid inom vilken skattedeklaration avseende kemikalieskatt ska göras, skyndsamt förlängs från nu, enligt 26 kap. 35 § skatteförfarandelagen gällande, fem dagar efter den händelse som medfört skattskyldighet, till samma tider som enligt 26 kap. 26 och 30 §§ skatteförfarandelagen gäller för mervärdesskattedeklaration.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Flera företag har nu meddelat att de gör bedömningen att det enda rimliga sättet att undvika dessa problem är att utfärda interna anvisningar om att företaget inte ska göra några inköp av kemikalieskattepliktiga varor från andra EU-länder. Kemikalieskattens uppbördssystem innebär således ett slags handelshinder på den inre marknaden, varför skyndsamma åtgärder är påkallade.

Ett införande av den föreslagna åtgärden att förlänga fem-dagars-fristen skulle innebära en lättnad för företagen och ett undanröjande av ett handelshinder på den inre marknaden.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Robert Lönn
08-553 430 33
robert.lonn@svensktnaringsliv.se

Energi

53. Förenkla reglerna för energideklarationer och avskaffa kravet på tredjepartskontroll

Regelverk

Lag (2006:985) om energideklaration för byggnader (med ändringar t.o.m. SFS 2013:773)
 Förordning (2006:1592) om energideklaration för byggnader (med ändringar t.o.m. SFS 2016:7)
 Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader (med ändringar t.o.m. BFS 2016:14, BED 9)
 Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert (med ändringar t.o.m. BFS 2016:15 CEX 5)
 Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2016:12) om fastställande av byggnadens energianvändning vid normalt brukande och ett normalår (med ändringar t.o.m. BFS 2017:6 - BEN 2)

Mottagare

Boverket samt Energi- och Miljödepartementet

Påverkan på företag idag

För cirka tio år sedan trädde lagen om energideklarationer för byggnader i kraft till följd av Direktiv om byggnaders energiprestanda (EPBD). Alla enfamiljshus och större byggnader som säljs eller hyrs ut ska numera vara energideklarerade. Deklarationen ska göras av en certifierad energiexpert och innehålla förslag på kostnadseffektiva åtgärder för energibesparing om sådana finns. Syftet är dels att informera potentiella köpare om byggnadens energiprestanda, dels att fastighetsägarna ska vilja genomföra de föreslagna energibesparingsåtgärderna och därmed minska energianvändningen.

Riksrevisionen konstaterade i sin granskning "Energi-deklarationer - få råd för pengarna" (RiR 2009:6) att i hälften av alla genomförda energideklarationer saknades förslag till kostnadseffektiva energibesparingsåtgärder. Fastighetsägare har alltså i många fall tvingats betala för en deklARATION utan att ens få några råd om energibesparing. Trots upprepade propåer till regeringen och myndigheter om att utvärdera systemet och få en input till de förestående förhandlingarna, har energideklarationerna inte utvärderats efter skärpningen. Görs ingenting kommer stora resurser återigen läggas på, i många fall, undermåliga och oanvändbara deklARATIONER.

Det är den enskilde fastighetsägaren som bäst känner sin fastighet. Den uppfattning som en konsult kan bilda sig på någon eller några timmar kan inte jämföras med den ingående kunskap fastighetsägaren själv har om sin byggnad. Dessutom har ägaren kännedom om annat som spelar roll för beslut om åtgärder, till exempel kulturhistoriska aspekter, inomhuskomfort, ekonomi med mera. Sverige har valt en annan väg än Finland, Estland, Österrike, Tyskland, Nederländerna med flera medlemsstater som tillåter att fastighetsbolag kan ha egna certifierade experter. Den svenska tolkningen och krav på tredjepartskontroll kan liknas vi "Gold Plating" där Sverige återigen går längre än flera andra EU-länder.

Åtgärdsförslag

Förenkla reglerna för energideklarationer och avskaffa överimplementering av direktivet genom att slopa det absoluta kravet på tredjepartskontroll vid upprättande av energideklARATION.

Vi föreslår ett förenklat system som minskar administration och kostnader samtidigt som det behåller fördelen med det nuvarande systemet, att energifrågorna kommer upp på bordet. Låt fastighetsägarna själva, eller tillsammans med energibolagen som har uppgifter om levererad energi till byggnaden, rapportera den faktiska energianvändningen för uppvärmning, kyla, ventilation och tappvarmvatten till Boverket. Sedan kan alla fastighetsägare, såväl stora kommersiella aktörer som

enskilda privatpersoner med småhus, själva välja hur de ska använda deklARATIONEN. Exempelvis kan den användas som underlag när man anlitar en konsult för att utreda olika möjligheter till energibesparing.

Vi är betrodda att lämna självdeklARATIONER när det gäller vår ekonomi och borde också vara betrodda att lämna självdeklARATION när det gäller energi.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Det skulle innebära en effektivisering för alla fastighetsägare, såväl stora kommersiella aktörer som enskilda privatpersoner med småhus, om de själva kunde välja hur de ska använda deklARATIONEN. Exempelvis kan den användas som underlag när man anlitar en konsult för att utreda olika möjligheter till energibesparing. De pengar som i dag läggs på höga konsultarvoden och administration för att ta fram energideklARATIONEN kan då istället användas till sådant som verkligen sänker energianvändningen, till exempel investeringar i energibesparingsåtgärder.

Åtgärdsförslaget har potential att gynna alla fastighetsägare som bedriver näringsverksamhet i Sverige, d.v.s. ca 80 000 företag.

Kontaktuppgifter

Fastighetsägarna, Rikard Silverfur
08-613 57 20
rikard.silverfur@fastighetsagarna.se

Energi

54. Förändrad definition av stora företag vid energikartläggning

Regelverk

Lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag

Förordning (2014:347) om energikartläggning i stora företag

Statens energimyndighets föreskrifter om energikartläggning i stora företag (STEMFS 2014:2)

Mottagare

Miljö- och energidepartementet

Påverkan på företag idag

Enligt lagen om energikartläggning i stora företag ska alla stora företag minst vart fjärde år genomföra en energikartläggning utifrån ett antal fastlagda krav. Lagen är en del av Sveriges implementering av EUs Energieffektiviseringsdirektiv, där artikel 8 fastlägger att alla företag som inte är att definiera som SME-företag ska genomföra energikartläggningar. Ursprungsdirektivet innehåller således endast en negation som säger vilka som inte omfattas, och inte explicit vilka som omfattas. Detta gör att medlemsländerna har implementerat artikeln på olika sätt. Sverige har valt att implementera på striktast möjliga sätt, det vill säga att alla företag som på global nivå inte är SME-företag och som har verksamhet i Sverige ska genomföra och rapportera energikartläggningar för den svenska verksamheten. Detta gör att även företag med färre än 250 anställda i Sverige, och med en omsättning lägre än den som anges i lagen åläggs genomföra energikartläggningar om företaget har fler än 250 anställda eller uppfyller omsättningskraven globalt.

Andra länder, t ex Finland, har valt att avgränsa lagstiftningen på sådant sätt att endast företag som är stora i en nationell bemärkelse ska omfattas.

Detta skapar snedvridning mellan SME-företag i Sverige, beroende på ägarstruktur. För SME-företag som inte har en stor ägare eller ingår i en stor koncern, finns möjligheten att söka stöd för energikartläggning, genom energikartläggningschecken. För ett företag som i Sverige uppfyller kraven för ett SME-företag, men som däremot ägs av ett stort företag eller ingår i en stor global koncern kommer enligt lagen om energikartläggning i stora företag att behöva utföra en energikartläggning, utan stöd.

I den svenska lagstiftningen finns heller ingen gräns på minsta energianvändning för att ett företag ska åläggas göra en energikartläggning. Detta gör att även ett företag med mycket liten egen energianvändning krävs på energikartläggning.

Ansvarig myndighet (Energimyndigheten) har inte möjlighet att få in uppgifter från företag utanför Sverige, varför det är en omöjlig uppgift för dem att fullt ut identifiera vilka företag i Sverige som ägs av en stor global koncern. Det finns därmed också en rättssäkerhetsaspekt i frågan, eftersom de med säkerhet inte kan kontrollera att alla företag som bör omfattas, verkligen följer lagen. Energimyndigheten bedömer att ca 1 500 företag borde omfattas i Sverige, men endast knappt 1 100 företag har rapporterat in att de omfattas och en utförd energikartläggning. Detta visar på problematiken.

Direktivet trädde i kraft år 2014, och under år 2017 kommer EU-kommissionen att utvärdera medlemsländernas implementering av den aktuella artikeln. Svenska regeringen har sagt att man bedömer att man gjort den rätta implementeringen, och att t ex den finska implementeringen inte är korrekt. Regeringen har därför uttryckt att man inte ämnar ändra den svenska implementeringen förrän ursprungsdirektivet alternativt Kommissionens utvärdering visar att en annan tolkning är acceptabel.

Åtgärdsförslag

I stället för att som i dag definiera ett företags storlek på global nivå, bör ett företags storlek definieras på nationell nivå. Endast företag som uppfyller kriterierna för antal anställda samt något av omsättningskraven enligt lagen i Sverige bör omfattas av lagstiftningen. Man bör även införa ett tröskelvärde som anger en minsta energianvändning som företaget ska ha för att omfattas, för att endast de som potentiellt har kostnadseffektiva energieffektiviseringsåtgärder ska omfattas.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Genom att begränsa lagstiftningen till företag som är att definiera som stora i Sverige, så minskar snedvridningen mellan SME-företag som är fristående och SME-företag som ägs av en internationell, stor, koncern som annars måste genomföra kartläggning.

Den administrativa bördan minskar för de företag som inte når upp till kraven på ett stort företag inom Sveriges gränser, eller som har så liten energianvändning att det arbete och de kostnader som är behäftade med energikartläggningen och tillhörande rapportering inte bedöms skäliga. Syftet med lagstiftningen är att främja genomförandet av kostnadseffektiva energieffektiviseringsåtgärder, därför är det skäligt att de företag som troligtvis har liten energieffektiviseringspotential inte omfattas.

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Linda Flink
08-553 432 94
linda.flink@svensktnaringsliv.se

Energi

55. Undvik dubbelreglering vid energikartläggning och energideklaration

Regelverk

Lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag, nedan EED, samt Lag (2006:985) om energideklaration för byggnader, nedan EPBD

Mottagare

Energi och miljödepartementet, Boverket, Energimyndigheter

Påverkan på företag idag

En energikartläggning för stora företag, enligt EED, ska göras av en kvalificerad energiexpert och innefatta en ingående översyn av energianvändningen i företaget och resultera i förslag på kostnadseffektiva energibesparingsåtgärder såväl för att spara energi som för att effektivisera energianvändningen. Resultatet av energikartläggningen ska redovisas i en rapport. Innehållet i denna kartläggning stämmer väl överens med kraven om energideklaration av byggnader enligt EPBD artikel 11. En sådan deklara-tion ska föregås av platsbesök av en certifierad energiexpert och bland annat innehålla uppgifter om byggnadens energiprestanda och om denna kan förbättras samt rekommendationer om kostnads-effektiva åtgärder. Energitkartläggning och energideklaration har i grunden ett bra syfte men kostnad-erna blir oproportionerligt höga i förhållande till nyttan om företag träffas av dubbla krav. Det blir dubbla kostnader för att anlita certifierade experter inom vart och ett av systemen samt dubbel admin-istrationsbörda. Istället bör resurser läggas på genomförande av energieffektiviserande åtgärder.

Åtgärdsförslag

Upprättande av energideklarationer för byggnader (enligt EPBD, artikel 11) ska anses uppfylla kraven på energikartläggning, i den mån de omfattar samma energianvändning. Detta för att undvika dubbel-reglering och oproportionerlig administrativ börda. Denna fråga är av särskild vikt för de flesta bostads-eller fastighetsföretag, vars energianvändning nästan uteslutande avser de byggnader man äger, medan energianvändningen för transporter och andra verksamheter utgör en närmast försumbar andel. Om övrig energianvändning inte är försumbar (mer än 10 procent av företagets totala energi-användning och/eller över en vägledande absolut nivå) kan en energikartläggning genomföras som avgränsas till det som inte täcks av energideklarationer.

I den mån energideklarationerna täcker in den absoluta huvudparten (t.ex. mer än 90 procent) av före-tagets energianvändning skulle undantag kunna medges från att alls göra energikartläggning. Eftersom energideklarationerna måste genomföras minst vart tionde år kan det övervägas att energideklara-tioner i sådana företag ska uppdateras med kortare intervall vad gäller aktuell energianvändning i enlighet med EED bilaga VI.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Förslaget skulle innebära ett undvikande av dubbelarbete genom att arbetet med energideklarationer och arbetet med energikartläggning stora företag skulle samordnas.

Fastighetsbolag som genomför en energideklaration och vars energianvändning i huvudsak består av fastighetens energibehov ska kunna använda dessa uppgifter i sin energikartläggning.

Kontaktuppgifter

Fastighetsägarna, Rikard Silverfur
08-613 57 20
rikard.silverfur@fastighetsagarna.se

Transport

56. Förenkla för drönare och drönartjänster

Regelverk

Lufttransport

Mottagare

Näringsdepartementet och Transportstyrelsen

Påverkan på företag idag

Sverige måste skynda sig att se över reglerna för drönare, annars hamnar vi på "efterkälken". Det visar Stockholms Handelskammare granskning i rapporten "Släpp fram drönarna". Drönare kan fylla många funktioner, och marknaden behöver en chans att testa tekniken. Vi vet inte de smartaste sätten att använda den här tekniken ännu, men tror att Stockholm som är en innovativ och nytänkande stad har förutsättning att hitta på drönartjänster.

Samtidigt gör dagens regler för drönare de flesta sådana tjänster omöjliga. Drönare får inte flyga över tätbebyggt område, inte på högre höjd än 120 meter, eller längre bort från föraren än 500 meter.

Drönare kommer inom kort att kunna användas för många olika civila och kommersiella ändamål. Bara marknaden för flygfotografering är i dag värd en miljard dollar globalt och flygfoto används vid byggen, i geografiska informationssystem och vid hantering av naturtillgångar. Det finns uppenbara tillämpningar vid inspektioner och transporter där drönare kan spela en viktig roll.

Tekniken har utvecklats i snabb takt de senaste åren. Det bör finnas utrymme att anpassa reglerna för att underlätta för drönartjänster. Man bör inte vänta på EU:s lagstiftning då det är oklart hur lång tid det dröjer innan den är på plats.

Transportstyrelsens strategi (Strategi och målsättning för drönarutveckling) är dock alltför övergripande. På en halv sida redogörs för allmänna hållningar och mål. Det redogörs inte ens för de viktigaste forumen eller pågående processerna på nationell nivå och i EU. Dokumentet med strategi och mål saknar också helt en tydlig och ambitiös tidsplan.

Åtgärdsförslag

Följande åtgärder föreslås för att säkra utvecklingen av drönartjänster:

1. Transportstyrelsen bör utreda hur man kan öppna upp luftrummet för bredare kommersiell drönaranvändning med bibehållen säkerhet. Styrelsen bör också utreda hur reglerna kan differentieras efter användningsområde och riskbild för att underlätta innovativ användning.
2. Sverige måste samtidigt arbeta för en företagsvänlig reglering på EU-nivå. Små och medelstora företags intressen behöver bevakas – liksom att utvecklingen av drönartjänster är i fokus.
3. Andra aspekter av drönartjänster, som till exempel integritet, bör hanteras i brett samförstånd och involvera de viktigaste aktörerna.
4. Det bör utredas om det kan bli möjligt att erbjuda tillstånd, anläggningar eller plats som medger en omfattande testverksamhet av avancerade och autonoma drönare. Även motsvarande möjligheter för nöjes- och tävlingsanvändning av drönare bör införas.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Sverige var tidigt ute med regler som möjliggjorde användning av drönare. Regeringen och dess myndigheter måste verka för att detta försprång nu inte går förlorat. Det finns tydliga risker med att förlita sig på att EU-arbetet ska gå framåt snabbt. Även om ambitionerna där måste vara höga, måste Sverige våga bygga vidare på de vunna erfarenheterna och fortsätta ett tekniktillvänt flexibelt arbete för nya drönartjänster. Ett genomförande av åtgärdsförslagen skulle bidra till att upprätthålla svenska företags konkurrenskraft inom området.

Antalet tillstånd har i princip fördubblats under åren som följde på att reglerna infördes. I dag finns omkring 1 700 tillstånd utfärdade. Den stora nyttan bör uppstå hos företag och andra konsumenter av drönartjänster: inspektioner, datainsamling, dataanalys, kartläggning, film- och foto inom en rad sektorer som fastigheter, industrianläggningar, jord- och skogsbruk. Följaktligen är antalet berörda företag långt större än dagens tillståndshavare.

Över 100 000 arbetstillfällen och en ekonomi om 82 miljarder dollar kan skapas i USA till år 2025 enligt AUVSI (Association for Unmanned Vehicle Systems International). Uppgifterna från AUVSI är inte utan relevans för utvecklingen i Sverige. Det skulle motsvara 2 700 arbetstillfällen i Sverige vid en rak BNP-överföring.

Kontaktuppgifter

Stockholms Handelskammare, Fredrik Sand
08-555 100 73
fredrik.sand@chamber.se

Transport

57. Flexiblare tillämpning av regler för kör- och vilotider

Regelverk

Tillämpningen av Förordning (EG) nr 561/2006 av den 15 mars 2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet. Tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 om färdskrivare vid vägtransporter.

Regeringens Förordning (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.

Mottagare

Näringsdepartementet

Påverkan på företag idag

Företag riskerar att drabbas av dryga sanktionsavgifter för förarnas förseelser orsakade av misstag p.g.a. ren glömska eller för det är svårt att göra rätt med färdskrivaren.

Åtgärdsförslag

Inför en ordning med påpekanden och varningar istället för de idag orimligt hårda straffen/konsekvenserna i förhållande till de "brott" som begås. Transportstyrelsen måste bli flexibel i sin tillämpning av regelverket. TS egen undersökning visar att myndigheten är striktare än sina motsvarigheter i andra länder. Regeringen bör ge TS i uppdrag att närmare analysera utvecklingen i Danmark där man genomfört en mer flexibel tillämpning.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Det finns cirka 15 000 företag som bedriver yrkesmässig godstrafik på väg eller busstrafik och samtliga skulle påverkas positivt vid en tillämpning av åtgärdsförslaget för aktuellt regelverk för kör- och vilotider.

Här följer några exempel som genererar en sanktionsavgift, som skulle kunna undvikas vid ett genomförande av åtgärdsförslaget (sanktionsavgift inom parentes):

- Förare glömmar förarkortet i fordonet över natten med aktivitetsväljaren i läge "Annat arbete". (4 000 kr)
- Förare kopierar inte sitt förarkort innan han klipper sönder det när han fått ett nytt ersättningskort. (4 000 kr)
- Förare stoppar in förarkort i färdskrivare och blåser i alkolåset vilket gör att färdskrivaren hoppar över frågan om startland, för att det tog lite för lång tid med alkolåset. (1 000 kr)
- En förare från ett bemanningsföretag kör fem dagar för ett åkeri (företag A). Sedan kör föraren hos ett annat åkeri (företag B) på fredagen. Han måste härefter ta en veckovila eftersom det nu gått (6x24) 144 timmar sedan föregående veckovila avslutats. Föraren väljer dock att åter köra för annan uppdragsgivare (företag C) under lördagen och överträder därmed reglerna om veckovila. Företag B får sanktionsavgift (4 000 kr), trots att föraren var "OK" när han avslutade sitt pass hos företag B på fredagen.
- Ett förarkort "spottades" ut under färd i fyra minuter, varpå färdskrivaren registrerade "körning utan kort". (4 000 kr)
- Förare glömmar att kopiera kortet innan han går på semester i fyra veckor. (1 000 kr)
- Förare missade att registrera rast i samband med lunchuppehåll och samtidigt fordonsbyte. (4 000 kr)
- Kört fordon med obesiktigad färdskrivare, trots att all data är intakt. (4 000 kr/dag)

Kontaktuppgifter

Transportföretagen, Anders Josephsson

08-762 71 72

anders.josephsson@transportforetagen.se

Transport

58. Förlängd tid för tömning av förarkort och digitala skrivare

Regelverk

Förordning om kör- och vilotider samt färdskrivare m.m

Mottagare

Näringsdepartementet

Påverkan på företag idag

Kör- och vilotidsregelverken är ett av de mest kostsamma regelverken att administrera för bussföretagen. Administrationen av dessa regelverk innebär för ett större bussbolag ett dagligt arbete, endast för att administrera och följa upp tömningen av färdskrivarna i bussarna.

Åtgärdsförslag

Förläng tiden för tömning av förarkort för digitala färdskrivare från 28 dagar till 61 dagar och för fordonsenheter från 90 till 183 dagar. Detta skulle ge en tidsbesparing för ett företag med exempelvis åtta bussar och åtta anställda med ca 20-24 timmar per år eller en kostnad på ca 7 000 kr per år.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärdsförslaget skulle innebära en tidsbesparing för företagen och sänka deras kostnader.

Förslaget berör alla företag som bedriver yrkesmässig busstrafik. Drygt 50 procent av den svenska kollektivtrafiken bedrivs med buss och omsätter omkring 23 miljarder kronor per år. På de svenska vägarna rullar cirka 14 000 bussar i yrkesmässig trafik. Det fanns knappt 900 bussföretag i Sverige år 2016.

Kontaktuppgifter

Sveriges Bussföretag, Göran Hallén
08-762 71 26
goran.hallen@transportgruppen.se

Transport

59. Avveckla pumplagen och låt marknadskrafterna styra tillhandahållandet av förnybart drivmedel

Regelverk

Lag (2005:1248) om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel (nedan "Pumplagen")

Mottagare

Näringsdepartementet

Påverkan på företag idag

Då "pumplagen" ledde till olönsamma investeringar valde aktörerna att uppfylla kravet med den billigaste investeringen i pumputrustning för ett biodrivmedel, vilket blev E85. Förmånerna för flexifuelfordonen avvecklades, försäljning av dessa bilar sjönk till i stort sett noll idag men aktörerna är fortfarande skyldiga att tillhandahålla det förnybara alternativet men konsumenten är inte skyldiga att köpa något.

För att nå framgång och för att öka användningen av biodrivmedel är det viktigt att förstå att det finns tre parter inblandade i dessa ansträngningar. Dels ska det finnas fordon som går att använda på aktuella biodrivmedel, dels ska det finnas biodrivmedel och dessutom ska konsumenten välja dem. Denna lag har inte klarat av att klara ut frågeställningarna kring samverkan mellan dessa tre parter vilket idag har lett till en kraftigt minskad efterfrågan på E85.

Åtgärdsförslag

Upphäv "Pumplagen" och låt marknaden avgöra var och hur förnybara drivmedel ska säljas. Styrmedel kan vara en annan väg för att öka andelen biodrivmedel i transportsektorn, exempelvis reduktionsplikten.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett avvecklande av pumplagen innebär att:

- Företagen kan sälja förnybara drivmedel där det finns efterfrågan och inte där pumplagen bestämmer att det skall finnas. Rent geografisk kan man effektivisera till där efterfrågan finns.
- Man kan upphöra att distribuera en produkt till en station där det inte finns någon efterfrågan. Det finns kostnader för en produkt oavsett om det finns en efterfrågan eller inte.
- Man kan minska antalet drivmedelskvaliteter som lagerhålls på vissa depåer.
- Företagen kan sälja drivmedel av flera kvaliteter med olika inblandning av förnybart till en större befintliga fordonsflotta utan att behöva följa lagens krav på att det till övervägande del på energibas måste vara förnybart.
- Idag gäller också att man inte kan få dispens i all evighet då pumplagen inte har möjlighet att ge tidsobegränsade dispenser.
- Pumplagen fyller inte sin ursprungliga funktion då interagerande styrmedel tagits bort. Läs: finns inga fordon.
- Uppskattningsvis kommer ca 2 000 bensinstationer att omfattas av lättnader om pumplagen tas bort.

Kontaktuppgifter

Svenska Petroleum och Biodrivmedels Institutet, SPBI, Ebba Tamm
073-381 80 82
ebba.tamm@spbi.se

Byggregler

60. Färre riksintressen

Regelverk

Miljöbalken kapitel 3 och 4

Mottagare

Mljö & Energidepartementet

Påverkan på företag idag

Områden av riksintresse är idag många, stora och ottydligt avgränsade, dåligt värderade och inte aktualiserade. Dessutom kan planeringsunderlag vara svåra att finna samtidigt som tillämpningen har fallerat. Det är dock viktigt att värdefulla områden för både bevarande och exploatering kan pekas ut på nationell nivå. Därför måste ett nytt riksintressesystem upprättas för att återfå systemets legitimitet.

De krångliga reglerna för riksintressen gör att färre byggprojekt påbörjas än som skulle vara fallet med mer förutsägbara regler.

Åtgärdsförslag

Riksintessreglerna måste göras om. Riksintresseutredningen förmådde inte leverera förslag som leder till färre Riksintressen.

Vi anser att ett nytt system med områden av riksintressen ska tillgodose nationellt särskilt betydelsefulla intressen inom väl avgränsade områden, de ska vara av unik betydelse i sitt slag.

Vi anser att områden av riksintressen, för att ha en legitimitet, ska ha få motsvarigheter i landet och endast utgöra en begränsad mängd områden/stråk både till antal och omfattning.

Vi anser att delar av betänkandet från Riksintresseutredningen dock kan utgöra grund för en fortsatt utveckling mot ett fungerande riksintressesystem, under förutsättning att följande beaktas:

- Områden av riksintresse ska tillgodose nationellt särskilt betydelsefulla intressen inom väl avgränsade områden, de ska vara av unik betydelse i sitt slag.
- Områden av riksintresse, för att ha en legitimitet, ska ha få motsvarigheter i landet och endast utgöra en begränsad mängd områden/stråk både till antal och omfattning.
- Endast regeringen ska kunna fatta beslut om riksintressen, så att beslutet får en politisk förankring på nationell nivå.
- Definitioner och kriterier för områden av riksintresse ska anges i lag.
- Områden av riksintresse ska aktualitetsprövas.
- Regeringen ska kunna ge ett allmänt intresse företräde före ett riksintresse.
- Avvägning mellan olika intressen ska göras i översikt- och detaljplaneringen utifrån en helhetssyn.
- Plan- och bygglagen och miljöbalken ska använda samma begrepp i respektive lagtext.
- Boverket ska tilldelas ett övergripande ansvar för både kapitel 3 och kapitel 4 i miljöbalken.
- Boverket samordnar myndigheter samt handhar ett register för områden av riksintresse.
- Områden av riksintresse ska inte tillåtas innefatta skydds- eller buffertzoner.
- Riksintressen bör inte tillåtas vara regionala.
- Begreppet Industriell produktion vidgas och moderniseras till näringslivsutveckling.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Med enklare och mer förutsägbara regler för riksintressen blir planprocessen inom kommunen billigare för företagen, framtagandet av företagens projektbeskrivningar enklare samt risken för felbedömningar av projektförslag och därmed onödiga kostnader för konsulter mindre.

Riksintressen täcker idag ca 55 procent av Sveriges yta, varför många företag har potential att gynnas av åtgärdsförslaget.

Kontaktuppgifter

Fastighetsägarna, Rikard Silverfur

08-613 57 20

rikard.silverfur@fastighetsagarna.se

Byggregler

61. Minska samrådsretsen i PBL och därmed hyresgästorganisationers rätt att överklaga nya bostäder

Regelverk

Plan- och Bygglagen (nedan PBL) 5 kapitlet 11 § 3 punkten

Mottagare

Boverket

Påverkan på företag idag

En aktuell sammanställning visar att hyresgästorganisationer i en icke obetydlig omfattning överklagar planer på bostäder.

De demokratiska aspekterna enligt PBL är viktiga. Berörda ska höras. Detta betyder dock inte att hyresgästorganisationer ska ges rätt att ingå i samrådsretsen. Eftersom berörda hyresgäster, dvs. boende, enligt PBL redan ingår i samrådsretsen kan det med fog ifrågasättas varför även hyresgästorganisationer ska göra det. Det uppstår här en redundans när enskilda hyresgäster och hyresgästorganisation ingår i samma samrådsrets. I slutändan leder det till att nya bostäder stoppas.

I Plan- och bygglagen inkluderas hyresgästorganisationer i samrådsretsen för områdesplaner och detaljplaner vilket också medför att dessa överklagar detaljplaner och bygglov.

Under den nyligen avslutade "Överklagandeutredningen" SOU 2014:14 fördes det fram tankar på att ta bort hyresgästorganisationer ur samrådsretsen. Utredningen valde dock att inte gå fram med ett sådant förslag.

Utredningen anför två skäl till att inte föreslå några ändringar:

- "Det finns inget som tyder på att hyresgästorganisationer överklagar beslut om lov och förhandsbesked i någon större omfattning."
- "Hyresgästorganisationer anses dock representera kollektivet hyresgäster och får därmed även anses föra talan för framtida boende."

Detta är inte argument som håller. Dels visar redan nämnda sammanställning att hyresgästorganisationer aktivt hindrat bostäder, dels anger inte detaljplaner upplåtelseform. En detaljplan anger inte upplåtelseform, d.v.s. om det är hyresrätter eller bostadsrätter som det planeras för. Om hyresgästorganisationer ska anses representera framtida boende måste därför även organisationer som representerar villaägare, ägarlägenheter och bostadsrätter anses representera framtida boende och enligt likställighetsprincipen även dessa organisationer inkluderas i samrådsretsen. Att vidga samrådsretsen ytterligare är ett oönskat alternativ och något som inte förordas.

Åtgärdsförslag

Minska samrådsretsen i PBL och därmed hyresgästorganisationers rätt att överklaga nya bostäder. Det finns inga försvarbara skäl att vidhålla denna ordning. 5 kap 11 § 3, samt hänvisningen till 5 kap 11 § 3 i 9 kap 25 §, måste strykas ur PBL.

Alternativet till att inte stryka 5 kap 11§ 3 ur PBL vore att organisationer som företräder andra former av boende också måste ges samma rättigheter enligt PBL och ingå i samrådsretsen, vilket följer av likställighetsprincipen.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett borttagande av aktuell regel i PBL skulle underlätta bostadsbyggandet för företagen och stärka företagets konkurrenskraft på sikt genom att underlätta rekrytering av kvalificerad arbetskraft som annars skulle välja bort Sverige p.g.a. bostadsbristen i storstäderna.

Kontaktuppgifter

Fastighetsägarna, Rikard Silverfur

08-613 57 20

rikard.silverfur@fastighetsagarna.se

Företagarna, Philip Thunborg

philip.thunborg@foretagarna.se

Byggregler

62. Minskat strandskydd vid bostadsbyggande

Regelverk

Miljöbalken 8 kapitlet 13-18 §§

Mottagare

Miljödepartementet och Boverket

Påverkan på företag idag

I vår region är det nära till vattnet nästan överallt. Stadens skönhet beror bland annat på att man har byggt vid vattnet. Trots det utnyttjar vi inte vattnets potential fullt ut. De närmaste decennierna kommer det att behövas tiotusentals nya bostäder. I det sammanhanget bör vi tänka på hur närheten till vatten kan användas.

Strandskyddet och den tolkning som kommuner, länsstyrelser och domstolar gör av regelverket, är i dag ett hinder för en sådan utveckling. Regelverket innebär att stora arealer mark inte kan bebyggas.

Strandskyddslagstiftningen har två grundläggande syften, att trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Enligt nuvarande lagstiftning gäller ett generellt strandskydd om 100 meter i hela landet. Strandskyddszonen utgår från strandkanten i normal-vattenläge och sträcker sig 100 meter upp på land och 100 meter ut i vattnet.

Länsstyrelsen kan utvidga strandskyddszonen upp till 300 meter, om det behövs för att säkerställa strandskyddets syften, något som regelmässigt skett i stora delar av Stockholmsregionen och andra större städer. Inom ett strandskyddat område får i princip inga nya byggnader uppföras.

Strandskyddet hindrar företag från att bebygga områden nära vatten i tätorter där bostadsbristen är betydande.

Åtgärdsförslag

Minska strandskyddet från 100 meter till 50 meter från strandlinjen så att bebyggelse kan uppföras så nära som 50 meter från strandlinjen.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Stockholms handelskammare visar i en rapport ("HALVERAT STRANDSKYDD GER 95 000 BOSTÄDER", RAPPORT 2017:03) på möjligheterna med en mer tillåtande och tydlig strandskyddslagstiftning. Ett halverat strandskydd kan frigöra mark för 95 000 nya bostäder i Stockholms län, i anslutning till redan befintlig bostadsbebyggelse, på platser utan särskilt skyddsvärd natur.

Kontaktuppgifter

Stockholms Handelskammare, Fredrik Torehammar

08-555 100 06

fredrik.torehammar@chamber.se

Byggregler

63. Inför ett enhetligt regelverk för kontroll och oberoende besiktning vid nybyggnad av cisterner

Regelverk

EKS 9 & 10 (BVFS 2013: 10 m.fl.) samt Plan- och Byggförordningen (SFS 2011:338) 6 kap. 1§, punkten 4

Mottagare

Justitiedepartementet / Boverket

Påverkan på företag idag

När en cistern ska byggas har man grovt sett tre faser: 1. Konstruktionsfas, 2. Byggandefas och 3. Drift (när cisternen börjar användas). Det har tidigare funnits myndighetskrav på att alla cisterner ska ha en oberoende kontroll – en kontroll av tredje part – i varje led 1-3 ovan, så att de är säkra vid användning. Detta har fungerat väl utifrån tidigare krav.

Sedan 2013-07-01 gäller Boverkets föreskrift BVFS 2013:10 som innebär att Eurokoder ska användas för dimensionering av cisterner. Eurokodens krav avser dimensionering eller som Boverket uttrycker det "bärförmåga, stadga och beständighet" det vill säga konstruktionens bärighet för laster. I övrigt finns inga andra krav på cisterner med avseende på funktionskrav.

Eurokoder är numer enda och tvingande standard för beräkning och dimensionering av cisterner. En cistern är nämligen rent juridiskt kategoriserad som ett "byggnadsverk" så länge den står utomhus och är utsatt för laster från t.ex. vind och snö. "Eurokoder" är egentligen tänkt att vara en sammansättning enhetliga dimensioneringsanvisningar inom EU-området för att underlätta för företag som säljer tjänster inom EU. Man eftersöker alltså enhetliga principer inom EU för att dimensionera lastbärande konstruktioner i byggnader (bara byggnader, alltså hus).

En cistern, som just i Sverige räknas till det juridiska begreppet "byggnad" eller rättare sagt byggnadsverk, kommer också att omfattas av samma krav enligt BVFS 2013:10. Det blir därmed mycket problematiskt, att hantera cisterner så som byggnader eftersom cisterner med stora volymer farliga vätskor också för med sig risker som bygglagstiftningen inte beaktar.

En cistern med farliga vätskor som havererar för med sig avsevärt större risker då den farliga vätskan kan spridas utanför cisternen med oanade konsekvenser, så som brand, explosion och farliga utsläpp i omgivningen med risk för person och miljö. För en byggnad begränsas naturligtvis skador till själva byggnaden i sig själv. Nu är cisterner inte heller statiska till sin natur så som byggnader, då cisterner ofta är att avse som arbetsutrustning och ofta ingår i en mer eller mindre komplicerad industriprocess där man måste beakta gränssnitt gentemot annan utrustning. Med detta hävdas att det är ytterst olämpligt att behandla "cisterner" som "hus", utan att beakta de risker och konsekvenser som farliga vätskor nu tillför. Vidare stipulerar PBL endast "Egenkontroll" vid färdigställandet. Det betyder att den som bygger cisternen själv kan kontrollera sitt eget arbete, som enligt Boverket anses vara tillfyllest.

Arbetsmiljöverkets föreskrifter innebär att en första tredjepartskontroll ska genomföras, men på en färdigtillverkad och utrustad cistern innan driftsättning. Arbetsmiljöverket hävdar att "Anläggningsägaren har ansvaret i alla fall". Notera här att anläggningsägaren även är byggherre och ansvarar för cisternens konstruktion och tillverkning enl. bygglagstiftningen. Tillverkaren av cisternen - oftast företag specialiserade på konstruktion, tillverkning och montering av skraddarsydd cisterner och industrianläggningar - har inte längre produktansvaret så som enligt tidigare praxis.

Problemet med detta förhållningssätt (alltså "verksamhetsutövaren har ansvaret i alla fall", respektive endast kontroll i sista fasen den s.k. Driftfasen då cisternen är färdigbyggd), är att verkligheten inom industrin eller kommunerna inte ser ut på det sättet. Det krävs nämligen omfattande teknisk kompetens hos såväl den som i så fall ska beställa som hos den som ska konstruera och tillverka cisternen. Det kommer även att krävas hög kompetens hos kommunernas bygglovshandläggare för att värdera byggherrens egen-kontrollplan. Den kompetensen saknas i de allra flesta fall, utom kanske för just större industrier, raffinader och så vidare. Dessutom ska "kontrollen" ske först strax innan drift, alltså när cisternen redan är färdig och på plats. Detta helt enligt PBLs bestämmelser, i och för sig, men det är definitivt ett olämpligt förfarande. Anta att kraven inte uppfyllts, anta att lämpligheten för cisternen inte granskats och att det är en farlig konstruktion för vätskan eller det farliga ämnet ifråga. Det förekommer dessutom att en verksamhetsutövare byter användningsområde (annan vätska) i samma cistern över tid. Ska man underkänna cisternen då, fast man redan byggt den? De flesta inser att en oberoende kontroll i faserna innan drift måste vara den rimliga och förnuftiga arbetsgången, för att förebygga risker med olämplig konstruktion och/eller tillverkning.

Observera att det handlar om storskalig lagring och industriell hantering av vätskor som är: explosiva, mycket brandfarliga, extremt brandfarliga, oxiderande, giftiga, mycket giftiga, frätande, cancerframkallande, mutagena, reproduktionstoxiska eller miljöfarliga.

För "bara" brandfarliga vätskor gäller Brandfarlig Vara-lagstiftningen och MSBs föreskrifter, där tredjepartskontroll fortfarande finns kvar som lagkrav. Med det är inte tillräckligt utifrån ett risk- eller processäkerhetsperspektiv för att förhindra kemikalieolyckor (alltså alla andra kemikalieolycksrisker än endast från brandfarliga varor).

Den bristande enhetligheten för regelverken som styr tillverkning och drift av cisterner behöver åtgärdas så att samma krav på tredjepartskontroll som gäller för cisterner innehållande brandfarliga vätskor också gäller för cisterner innehållande andra farliga vätskor eller produkter.

Åtgärdsförslag

Utred och enhetliggör hur tillsynsbehovet för förvaring av farliga vätskor och andra produkter i cisterner kan uppfyllas på bästa sätt och uppnå bästa säkerhet för samhället och företagen när det avser tredjepartskontroll i konstruktions-, tillverknings och byggandefasen. En viktig del i detta måste vara att införa enhetliga regler för alla typer av farliga vätskor (både brandfarliga och icke brandfarliga vätskor) så att företagets villkor vid verksamhet som inbegriper farliga vätskor eller produkter blir så tydlig som det bara är möjligt.

Ett sätt att åstadkomma en sådan enhetlighet vore att exkludera "cisterner" från begreppet "byggnadsverk" i Plan- och Byggförordningen (SFS 2011:338) enligt 6 kap. 1§, punkten 4, så att det går att återinföra krav på kontrollbesiktning genom tredjepartskontroller för ej trycksatta cisterner ovan mark. Behållare som till sin natur är att anse som riktiga byggnader eller byggnadsverk t.ex. vattentorn eller cisterner av betong kan lämpligen kvarstå.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skapar enhetliga och förutsägbara regler vid konstruktion, tillverkning och byggande av lagringscisterner för farliga ämnen (brandfarliga, giftiga, hälsovådliga, miljöfarliga kemikalier o.s.v.). Det skulle också motverka osäkerhet vid investeringar och skapa trygghet för företagen när det gäller investeringar i nya cisterner samtidigt som det höjer skyddet mot och förebygger allvarliga kemikalieolyckor vid storskalig lagring av farliga produkter.

Genom åtgärdsförslaget slipper man "dolda" inneboende olycksrisker över tid i nya cisterner som byggs. Detta skapar trygghet vid nyinvesteringar vid byggande av cisterner.

Kontaktuppgifter

Svenska Petroleum och Biodrivmedels Institutet, SPBI, Per Brännström
08-667 09 47
0706-67 09 48
per.brannstrom@spbi.se

Byggregler

64. Underlätta medborgardriven stadsutveckling genom en-väg-in till kommunen

Regelverk

Ordningslagen (1993:1617)

Mottagare

Sveriges kommuner och Sveriges kommuner och landsting (SKL)

Påverkan på företag idag

Den övergripande regeln att följa då man ägnar sig åt medborgardriven stadsutveckling och tillfällig arkitektur finns i Ordninglagen (1993:1617). Dess tredje kapitel har rubriken "Allmän ordning och säkerhet" och dess första två paragrafer finns under rubriken "Användningen av offentlig plats". Polismyndighetens tillstånd ska inhämtas för sådan användning av offentlig plats och Polismyndigheten ska i sin tur inhämta yttrande från kommunen.

Hur välvilligt inställda kommunerna är påverkar företagens möjlighet att bidra till en varierad och stimulerande stadsmiljö genom kortare event och aktiviteter. Skillnader i kommunernas inställning är negativt och skapar en onödig administrativ börda för företagen. Det som går att göra i en kommun kan, utan för företagen uppenbara skäl, vara helt omöjligt att genomföra i en annan kommun. Försök att få stadsmiljön lite roligare bromsas i onödan. Exempelvis pop-up-parker hindras.

Det måste bli lättare att driva medborgardriven stadsutveckling. Tillståndsprocessen enligt ordninglagen upplevs som allt för omständlig.

Åtgärdsförslag

Fastighetsägarna föreslår att en-väg-in till kommunerna ska skapas för denna typ av ärenden. En enda kontaktpunkt för denna typ av mer kortsiktiga projekt skulle innebära en väsentlig förenkling för företagen.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skulle främja företagens kreativitet när det gäller kommersiella aktiviteter med relativt kort livslängd.

För fastighetsägare kan en pop-up bidra till nya flöden och sätta en plats på kartan. Fastighetsägare kan öka attraktiviteten i ett kvarter och lokalhyresgäster förlänger kontrakt, vilket gynnar fastighetsvärdena. För att nämna några exempel så har Fabege arbetat aktivt med detta för att öka attraktiviteten och locka hyresgäster till Solna Businesspark och SEB TryggLiv har arbetat med pop-up på Humlegårdsgatan i Stockholm, vilket uppskattats av såväl caféer och restauranger som butiker längs gatan. Fastighetsbolagens hyresgäster, inte minst café- och restaurangnäringarna gynnas av t.ex. en "parklet" (pop-up som tar en parkeringsplats i anspråk) där en café- eller restauranghyresgäst kan bedriva uteservering. Ett exempel från Stockholm: En caféägare investerade 200 000 kronor i pop-up uteservering och tjänade 700 000 kronor under säsongen (Rörstrandsgatan). Det fanns år 2016 ca 16 500 restaurangföretagare i Sverige med minst en anställd.

Kontaktuppgifter

Fastighetsägarna, Helena Olsson
08-617 77 08
helena.olsson@fastighetsagarna.se

Fastighetsägarna, Rikard Silverfur
08-613 57 20
rikard.silverfur@fastighetsagarna.se

Vård och omsorg

65. Förbättrad konkurrensneutralitet mellan privata och offentliga aktörer i vård och omsorg

Regelverk

Lag (2008:962) om valfrihetssystem (nedan LOV)

Mottagare

Regering och Riksdag

Påverkan på företag idag

LOV-system i kommunerna och vårdval i landstingen bygger på tanken att kvaliteten kan höjas genom ökad konkurrens mellan olika vårdgivare. Valfrihetssystemen bidrar till mångfald och människor ges möjlighet att välja den vårdgivare som passar de egna behoven bäst. En grundläggande princip för LOV-systemen är konkurrensneutralitet, det vill säga att kommuner och landsting behandlar offentliga och privata vårdgivare lika.

De offentliga och privata vårdgivarna får samma ersättning från kommunen/landstinget för sina brukare/patienter. Så långt är de ekonomiska villkoren lika. Men på många håll i landet går kommunens/landstingets egen verksamhet med underskott och kan därmed sägas subventioneras bakvägen. Det snedvrider villkoren att verka och riskerar att leda till ojämlikhet i vilken vård patienter och brukare kan erbjudas, beroende på vilken utförare de har valt.

I 7 av 10 kommuner med LOV i hemtjänsten som redovisat sitt resultat för egenregi 2014 gick den kommunala hemtjänsten med underskott, enligt SKL. År 2015 gick de landstingsdrivna vårdcentralerna inom ramen för vårdval med underskott i tre av fyra landsting (Vårdföretagarna 2016).

Konkurrensverket har i ett ärende rörande vårdval i Jämtland fattat ett vägledande beslut som innebär att landstinget eller kommunens egenregi inte är att betrakta som leverantör i ett LOV-system. Det gör att Konkurrensverket som tillsynsmyndighet för konkurrensfrågor inte agerar i ärenden som rör just de konkurrensproblem vårdföretag upplever i förhållande till den offentligt drivna verksamheten. I de flesta kommuner och landsting är den kommunalt eller landstingsdrivna verksamheten dominerande och därmed den mindre privata vård- eller omsorgsgivarens stora konkurrent. Mot bakgrund av att kommunen eller landstinget i dessa fall dessutom är både huvudman och utförare är risken för särbehandling av den egna verksamheten stor.

Konkurrensverkets tolkning av lagen öppnar möjligheter för kommuner och landsting att göra särskilda lösningar för den offentligt drivna verksamheten i en rad olika sammanhang.

Åtgärdsförslag

Tillsätt en utredning för att skärpa LOV, med avsikten att säkra konkurrensneutralitet mellan privat och offentligt driven verksamhet.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Konkurrens på lika villkor förbättrar företagens möjligheter att expandera och våga investera för framtiden. Lika villkor för privat och offentligt driven verksamhet är en grundläggande förutsättning för vård och omsorg på lika villkor, oavsett regiform. Den landstingsdrivna primärvården gick med underskott i tre av fyra landsting år 2015. Problemen tycks bestående och växande. Sedan vårdvalets start uppgår underskotten totalt till nästan en miljard kronor.

Kontaktuppgifter

Almega Vårdföretagarna, Karin Liljeblad

08-762 66 35

karin.liljeblad@almega.se

Vård och omsorg

66. Lika tillståndsplikt inom socialtjänstlagen, oavsett regiform

Regelverk

Socialtjänstlagen

Mottagare

Regering och Riksdag

Påverkan på företag idag

Idag gäller tillståndsplikt för verksamheter* inom socialtjänstlagen om verksamheten drivs av bolag, föreningar, samfälligheter, stiftelser och enskilda individer. Tillståndet beslutas av Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Kommuner som bedriver verksamheten i egen regi behöver inte söka tillstånd. Det räcker med en anmälan hos IVO.

För att tillstånd ska beviljas behöver verksamheten uppfylla krav på god kvalitet och säkerhet, t.ex. krav på att föreståndaren och övrig personal ska ha lämplig utbildning och erfarenhet och att lokalernas utformning är ändamålsenlig. Det är orimligt att inte alla verksamheter, oavsett vem som driver dem, måste uppfylla samma krav. Detta snedvrider förutsättningarna för privata aktörer att verka inom socialtjänsten.

**Med verksamhet avses bl.a. äldreboenden, stödboenden och hem för vård och behandling.*

Åtgärdsförslag

Inför en generell tillståndsplikt för verksamheter inom socialtjänstlagen som omfattar såväl kommunalt som privat drivna verksamheter.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Likabehandling mellan privata och kommunala verksamheter tar bort en snedvriden konkurrens och minskar företagets osäkerhet. Åtgärdsförslaget ökar förutsättningar att investera i välfärden genom att vinna avtal/ upphandlingar.

Cirka 800 verksamheter skulle gynnas vid ett genomförande av åtgärdsförslaget genom att samma förutsättningar då gäller för alla i branschen. Det handlar främst om äldreboenden och stödboenden för funktionshindrade och finns spridda i kommuner över hela Sverige.

Kontaktuppgifter

Almega Vårdföretagarna, Sabina Joyau
sabina.joyau@almega.se

Migration

67. Förenkla reglerna för arbetskraftinvandring

Regelverk

Regelverket för arbetskraftsinvandring

Mottagare

Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

Stockholm är en av Västeuropas snabbast växande städer och vänder vi blickarna mot år 2030 är regionen den snabbast växande. För att Stockholm även fortsättningsvis ska vara en världsledande startup-scen är det viktigt att arbetsmarknaden fungerar väl. Sett i det ljuset är arbetskraftsinvandringen en viktig del av Stockholms läns arbetsmarknad, särskilt vad gäller yrken inom IT-området.

Arbetskraftsbristen i Stockholms län har nått de högsta nivåerna på tio år. Ett effektivt system för arbetskraftsinvandring är avgörande för företagets konkurrenskraft. Arbetskraftsinvandringen bidrar med 10 miljarder kronor årligen till svensk ekonomi, sex miljarder kronor hamnar i Stockholmsregionen. En minskning av arbetskraftsinvandringen med tio procent skulle kosta den svenska produktionen en miljard kronor. Dessutom skulle skatteintäkterna minska med en halv miljard kronor.

Under hösten 2016 slog ett antal företag larm om stora problem med att förlänga arbetstillstånd. Nu är situationen för snabbväxande företag och arbetskraftsinvandrare krisartad. Att återkalla tillstånd för arbetsgivares mindre förseelser ger allvarliga konsekvenser för arbetskraftsinvandrare vilket drabbar arbetsgivare och legitimiteten för regelverket. Proportionaliteten behöver stärkas och lagändring krävs för att motverka att mindre brister leder till utvisning.

Vidare är handläggningstiderna för arbetstillstånd hos Migrationsverket fortsatt orimligt långa, framför allt vad gäller ansökningar om förlängning av arbetstillstånd. Under år 2016 var den genomsnittliga handläggningstiden för förstagångstillstånd 167 dagar och förlängningsärenden hade en genomsnittlig handläggningstid på 225 dagar. Den långa väntan på beslut sätter käppar i hjulen för företagets förmåga att rekrytera och behålla medarbetare.

Åtgärdsförslag

För att Sverige och Stockholm även fortsättningsvis ska vara konkurrenskraftigt i den globala ekonomins snabba utveckling är det viktigt att vårda reformen och stoppa skadliga utvisningar av eftertraktad arbetskraft.

- Det måste bli lättare för företag att göra rätt. Migrationsverket måste bli bättre på att ge information. Det bör skapas en tjänst för att hjälpa företag att fylla i sina ansökningar. Detta skulle spara på Migrationsverkets handläggningsresurser och göra handläggningstiden mer förutsägbar för företagen.
- Migrationsverket bör göra sin ärendehandläggning mer transparent, offentliggöra praxisbindande domar och visa hur de tillämpar 6 kap. 2 § UtL. Migrationsverkets och arbetsgivares olika tolkningar leder till allvarliga konsekvenser för arbetskraftsinvandrare och arbetsgivare.
- Återkallelsebestämmelsen som återfinns i 7 kap. 7 § UtL behöver omformuleras för att tillåta Migrationsverket att göra helhetsbedömningar i de enskilda fallen och att proportionaliteten stärks för att motverka att mindre brister leder till utvisning. Förslaget har nu lagts fram av Alliansen i form av en följdmotion 2017/18:120 som fått stöd från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet i socialförsäkringsutskottet vilket ger förslaget majoritet i riksdagen.

- Det krävs särskilda åtgärder för att underlätta för seriösa arbetsgivare som vill rekrytera tredjelandsmedborgare, i linje med socialförsäkringsutskottets utskottsinitiativ i betänkandet Regelverket för arbetskraftsinvandring (bet. 2016/17:SfU11).
- Regeringen bör ge Migrationsverket i uppdrag att arbeta förebyggande med information, stöd och råd för arbetsgivare – så att omedvetna avvikelser i ansökan om arbetstillstånd undviks.
- Ge arbetskraftsinvandrarerna möjlighet att byta arbetsgivare och yrke i syfte att stärka arbetskraftsinvandrarernas ställning på arbetsmarknaden.
- Det bör införas ett centrum för information och rådgivning för arbetsgivare och för utländska arbetstagare.
- Nuvarande ordning, där facken har yttranderätt i samtliga ärenden, måste utvärderas. Det är viktigt att anställda får rättvisa villkor, men det måste säkerställas att prövningen sker snabbt och rättssäkert, då facket i detta fall i praktiken har ett myndighetsansvar.
- Handläggningstiderna för arbetstillstånd måste bli mer förutsägbara. Om något dokument fattas eller om Migrationsverket behöver ytterligare handlingar kan det dröja länge innan det blir ett beslut. I dagsläget får företagen inte veta hur länge ett besked dröjer. Det ökar risken för att de sökande tar andra arbeten. Ett nytt certifieringssystem för arbetsgivare infördes år 2017. En första utvärdering bör göras efter sex månader. Därefter bör systemet utvärderas regelbundet eller när Migrationsverket uppmärksammas på större brister.
- Sker inte snabba förbättringar i handläggningstider m.m., bör regeringen överväga att flytta ansvaret för att bevilja arbetstillstånd till en annan myndighet, till exempel Skatteverket, för att skapa förutsättningar för korta och förutsägbara ansöknings- och beslutsprocesser.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Under perioden år 2009–2013 rekryterade ungefär 7 000 företag 52 000 arbetskraftsinvandrare till Sverige. Arbetskraftsbristen är påtaglig för många kvalificerade yrken och världsledande företag i Stockholmsregionen. Arbetskraftsinvandringen bidrar med tio miljarder kronor årligen till svensk ekonomi, sex miljarder kronor hamnar i Stockholmsregionen. Ett genomförande av åtgärdsförslagen skulle hjälpa företagen att kunna växa och skapa arbetstillfällen genom att det blir enklare att locka hit och behålla eftertraktad arbetskraft. Arbetskraftsinvandring är därför en viktig reform för jobben och företagens växtkraft.

Kontaktuppgifter

Stockholms Handelskammare, Charlotte Olsson
08-55 51 00 18
charlotte.olsson@chamber.se

Migration

68. Utökade möjligheter att utfärda talangvisum

Regelverk

Regelverket för arbetskraftsinvandring

Mottagare

Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

Stockholm är en av Västeuropas snabbast växande städer och vänder vi blickarna mot år 2030 är regionen den snabbast växande. För att Stockholm även fortsättningsvis ska vara en världsledande startup-scen är det viktigt att arbetsmarknaden fungerar väl. Sett i det ljuset är arbetskraftsinvandringen en viktig del av Stockholms läns arbetsmarknad, särskilt vad gäller yrken inom IT-området.

För enskilda företag innebär arbetskraftsinvandringen att nyckelpersoner med specialistkompetens anställs så att företagen kan fortsätta växa och vara konkurrenskraftiga på den internationella marknaden. Alternativet till arbetskraftsinvandringen i Sverige är att jobbtillväxten sker i andra delar av världen, företrädesvis i Asien eller Nordamerika.

Arbetskraftsinvandringsreformen från år 2008 är av stor betydelse för Sveriges möjligheter att kunna konkurrera om internationell arbetskraft. Den är nödvändig för de människor som får möjlighet att komma hit och arbeta och för de företag som kan anställa medarbetare de har behov av, men inte kunnat rekrytera tidigare. Det finns dock ett stort utrymme att förbättra det nuvarande regelverket.

Den internationella konkurrensen om talangerna är knivskarp. Om Sverige ska stå sig i konkurrensen om de globala talangerna måste vi skapa fler möjligheter för dem med rätt kompetens att kunna arbeta i Sverige. Därför föreslår vi att Sverige förbättrar möjligheterna att arbeta och investera i landet för att skapa ett konkurrenskraftigt erbjudande för utländska entreprenörer, talanger och investerare.

Det har saknats möjlighet att söka visum (eller arbets- och uppehållstillstånd) för att söka arbete under en längre tid och därmed bidra till en allt mer specialiserad arbetsmarknad. Flera av Sveriges konkurrentländer har regelverk för att locka entreprenörer och investera att arbeta eller starta sin verksamhet i länderna.

Åtgärdsförslag

För att Sverige och Stockholm även fortsättningsvis ska vara konkurrenskraftigt i den globala ekonomins snabba utveckling är det viktigt att vårda reformen och stoppa skadliga utvisningar av eftertraktad arbetskraft. Vidare bör Sverige skapa fler möjligheter för talanger, entreprenörer och investerare att komma till Sverige.

- Utöka möjligheten för nyexaminerade internationella studenter från svenska universitet att stanna i Sverige för att söka arbete i ett år efter examen i stället för nuvarande sex månader.
- Inför ett visum för arbetssökande med examen från de tre senaste åren på master- eller doktorsnivå från något av de 200 högst rankade universiteten i världen. Visumet ska ge möjlighet att söka arbete i Sverige under ett år.
- Inför ett visum för investerare och entreprenörer, baserat på de brittiska reglerna och anpassat för svenska förhållanden.
- Regeringen bör uppdraga åt Svenska institutet att intensifiera och bredda kunskapsspridningen om möjligheterna att arbeta i Sverige samt att överväga en uppsökande verksamhet.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Talangvisum för arbetsökande, investerare och entreprenörer ökar arbetskraftsutbudet, ofta av specialister, och bidrar till bättre företagsklimat.

Kontaktuppgifter

Stockholms Handelskammare, Charlotte Olsson

08-55 51 00 18

charlotte.olsson@chamber.se

Besöksnäringen

69. Upphäv lagen om hotell- och pensionatrrörelse

Regelverk

Lag (1966:742) om hotell- och pensionatrrörelse

Mottagare

Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

Hotell- och pensionatrrörelser får drivas endast av den som har tillstånd enligt ovanstående lag. Tillstånd söks hos Polisen och prövningen av ansökan kostar 3 700 kr. Om man inte har giltigt tillstånd kan man dömas till böter. Tillståndet kan även återkallas. Detta är en omständlig gammal lag som innebär en administrativ kostnad för företagen trots att de funktioner som lagen syftar till att uppnå regleras i annan lagstiftning. Frågan är om polisen runt om i landet ens känner till/utövar sitt tillsynsansvar.

Åtgärdsförslag

Lagen bör upphävas.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Ett genomförande av åtgärdsförslaget skulle innebära en tidsbesparing för företagen och sänka deras kostnader. Förslaget skulle möjliggöra investeringar och skulle minska företagets osäkerhet.

Kontaktuppgifter

Visita – Svensk besöksnäring, Anna Sandborgh

08-762 74 35

a.sandborgh@visita.se

Besöksnäringen

70. Avskaffa danstillståndet

Regelverk

Ordningslagen 1993:1617

Mottagare

Justitiedepartementet

Påverkan på företag idag

Idag krävs ett så kallat danstillstånd för att gäster på exempelvis en restaurang, nattklubb eller bar ska få dansa. Ansökan görs hos polismyndigheten och kostar 700 kr. Om någon dansar på ett ställe som saknar danstillstånd måste ägaren se till att dansen upphör. Annars kan det betraktas som en anordnad danstillställning och företagen kan drabbas av böter eller fängelse i högst sex månader. Detta kan även leda till att företagets serveringstillstånd ifrågasätts, vilket är förödande för företagen. Trots ett riksdagsbeslut för över ett år sedan att avskaffa danstillstånden är det fortfarande förbjudet att släppa loss till musik på krogen om tillstånd saknas.

Åtgärdsförslag

Genomför en förändring av ordningslagen så att kravet på "danstillstånd" avskaffas.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Innebär en tidsbesparing för företagen.

Sänker företagets kostnader.

Minskar företagets osäkerhet.

Kontaktuppgifter

Visita – Svensk besöksnäring, Anna Sandborgh

08-762 74 35

a.sandborgh@visita.se

Digitalisering

71. Öppna upp tillgången till geodata och andra offentliga datakällor

Regelverk

Registerförfattningar, myndighetsförordningen (2007:515), instruktioner m.m. för enskilda myndigheter, Riksarkivets regler och föreskrifter, lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (PSI-direktivet), personuppgiftslagen samt den nya dataskyddsförordningen m.fl. författningar.

Mottagare

Civilministern med ansvar för lagstiftning om vidareutnyttjande och förvaltningspolitik. Näringsdepartementet avseende bostads- och digitaliseringsministern. Berörda myndigheters huvudmän. Registerförfattningar finns förmodligen inom alla departements ansvarsområden.

Påverkan på företag idag

En studie har genomförts på Handelshögskolan i Stockholm: *Samhällsekonomisk effekt av öppna geodata*.

Data är råvaran i den digitala ekonomin. Offentliga myndigheter har under lång tid samlat in och registrerat till exempel kartdata som i dag är avgiftsbelagda. Det är nu dags att öppna upp dessa data så att företag kan skapa affärsmöjligheter och offentlig sektor kan effektiviseras. Sveriges första forskningsrapport om de samhällsekonomiska effekterna av att öppna upp dessa data visar att en sådan reform i Sverige är samhällsekonomiskt lönsam. De potentiella effektiviseringsvinsterna är i miljardklassen.

Sverige ligger efter i arbetet med att skapa tillgång till offentliga data, till exempel jämfört med våra grannländer. Danmark har haft öppna geodata sedan 1 januari 2013.

Öppna geodata kan vara den enskilt viktigaste insatsen för att kraftfullt kunna digitalisera och effektivisera samhällsbyggnadsprocesserna. Andra datakällor har också begränsningar.

Vid upphandling har den entreprenör som redan har ett uppdrag inom t.ex. snöröjning ett övertag genom att den vet hur lång tid det tar, framkomlighet med mera. Finns däremot data tillgängligt för alla potentiella leverantörer får man bättre förutsättningar för lägre anbud.

Öppna data är viktiga för innovation. I den datadrivna ekonomin skapas nya innovationer när mer data blir lättillgängliga. Lantmäteriet har redan öppnat upp en del av sina geodata. Användningen har både ökat och breddats. Antalet användare har ökat mer än fyra gånger och användningen av topografiska webbkartans API har femdubblats.

Även om geodata tillhör de mest värdefulla datakällorna, så finns det även en stor potential med offentliga data inom många andra områden. Därför behöver regeringen även vidta andra åtgärder som ökar tillgången till andra datakällor i den offentliga förvaltningen.

Det finns datakällor som kan vidareutnyttjas inom ett stort antal myndigheter. Dessa bör göras tillgängliga i elektronisk format till inga eller låga avgifter. Det finns fortfarande problem i kontakterna med statliga myndigheter vad gäller otillräcklig information om handlingar, avgifter och villkor, höga eller omotiverade avgifter samt svårigheter att ta del av handlingar i elektroniskt format. Detta hämmar vidareutnyttjandet.

Åtgärdsförslag

Regeringen (eller en av regeringen utsedd myndighet) måste styra bättre och möjliggöra ökad kontroll av att mål med lagstiftningen uppnås (PSI-direktivet) för att öka antalet datakällor som blir tillgängliga i elektroniskt format till inga eller låga avgifter. Regeringen bör också upprätta en plan för och genomföra en översyn av registerförfattningarna (flera hundra) som styr användningen av offentliga register – i syfte att öka vidareutnyttjandet.

Regeringen bör ge myndigheterna tydligare uppgifter in området. Två tillägg bör göras i myndighetsförordningens avsnitt om allmänna uppgifter (6 §), om att underlätta för enskilda att ta del av handlingar samt att tillhandahålla information om avgifter och villkor:

Myndigheten skall underlätta enskildas användning av myndighetens handlingar.

Myndigheten skall tillhandahålla information om avgifter och villkor för vidareutnyttjande av myndighetens handlingar.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Att myndigheters data blir öppna data innebär att vem som helst kan använda, återanvända och distribuera data utan kostnad eller andra förbehåll. Med avgiftsfria och lättanvända kartdata kan till exempel plan- och byggprocessen digitaliseras och därmed öka bostadsbyggandet.

Möjliga effektiviseringar och indirekta vinster med öppna geodata är till exempel:

- Bättre upphandlingar och ökad konkurrens vid offentliga upphandlingar.
- Effektiviseringar av plan- och byggfrågor.
- Effektivare hantering av miljöfrågor, öppna geodata på EU-nivå minskar kostnader för miljökonsekvensbeskrivningar med 2 miljarder euro årligen (Vickery, 2011).
- Minskat slöseri och lägre risk vid anläggningsarbeten och
- Minskat behov av licenshantering.

Ökad tillgång till andra slags offentliga data inom en rad sektorer kan skapa stort värde. Avgiftsbefriade danska vägadressdata skapade 30 gånger större värde för varje krona och ledde till högre skatteintäkter. Liknade exempel finns för norska och nederländska väderdata.

En finsk studie av arkitekt-, ingenjör- och teknikföretag som återanvände geodata i 15 länder under åren 2000–2007 visade att försäljningstillväxten följer avgiftsnivån. Låga eller inga avgifter gav 15 procent högre försäljningstillväxt. Effekterna uppkom redan efter ett år och påverkade små och medelstora företag mest. (*Does Marginal Cost Pricing of Public Sector Information Spur Firm Growth?*, ETLA 2011)

Bedömda ekonomiska effekter i Sverige:

- Besparingar i offentlig sektor: 527 mnkr.
- Uppskattad marknad i Sverige 2020: 16 mdkr.
- Mer än 2 500 direkta arbetstillfällen år 2020.

Kontaktuppgifter

Stockholms Handelskammare, Fredrik Sand
08-555 100 00
fredrik.sand@chamber.se

Myndighetsutövning

72. Tidskrav vid ärendehantering

Regelverk

Förvaltningslagen och myndighetsinstruktioner

Mottagare

Länsstyrelser, kommuner, statliga verk

Påverkan på företag idag

Långdragen ärendehantering hos myndigheter (tillstånd, stödansökan m m) skapar osäkerhet hos företagen. Investeringar försenas och fördyras och kan i ett planeringsskede utebli helt.

Åtgärdsförslag

Tidskrav på ärendehantering tydliggörs hos myndigheter, exempelvis max 180 dagar för miljötillstånd. Förvaltningslagens utgångspunkter för ärendehantering bör konkretiseras i myndigheternas verksamhet. Varje myndighet ska ha en generell tidsplan för ärenden inom dominerande ärendegrupper och att det vid avvikelser från tidsplanen ska finnas en särskild möjlighet för sökande att påvisa skada, ekonomisk eller annan som härrör av försenade beslut.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Åtgärden skulle underlätta planeringen för företagen samt minska kostnader och osäkerhet. På miljöområdet finns 110 000 tillsynsobjekt (anmälnings- och tillståndspliktiga) på tillsynsmyndigheterna och företag kopplade till dessa tillsynsobjekt skulle gynnas av det aktuella åtgärdsförslaget. Inom områdena Livsmedelstillsyn, Alkoholstillsyn och Plan- & Bygg finns också ett stort antal tillsynsobjekt och tillståndspliktiga verksamheter som skulle gynnas.

Kontaktuppgifter

LRF, Åsa Hill, Expert äganderätt & intrång, jurist
08-787 50 31
asa.hill@lrf.se

LRF, Lars-Erik Lundkvist
08-787 53 05
lars.erik.lundkvist@lrf.se

Företagarna, Philip Thunborg
philip.thunborg@foretagarna.se

Näringslivets Regelnämnds NNR medlemmar

Almega
Energiföretagen Sverige
Fastighetsägarna Sverige
Finansbolagens Förening
Fondbolagens Förening
Företagarna Stockholms stad
Lantbrukarnas Riksförbund
Småföretagarnas Riksförbund
Srf konsulternas förbund
Stockholms Handelskammare
Svensk Handel
Svensk Industriförening
Svenska Bankföreningen
Svenska Fondhandlareföreningen
Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet
Svenskt Näringsliv
Transportföretagen
Visita

Näringslivets Regelnämnd NNR

Näringslivets Regelnämnd NNR, bildades år 1982 och är en oberoende, politiskt obunden ideell förening helt finansierad av sina medlemmar. Bland medlemmarna finns 18 svenska näringslivsorganisationer och branschförbund som tillsammans representerar drygt 300 000 företag. Det betyder att NNR talar för alla aktiva företag i Sverige som har en anställd eller fler, i alla branscher och av alla storlekar. NNRs uppgift är att förespråka och verka för effektivare och mindre kostsamma regler samt en minskning av företagens uppgiftslämnande i Sverige och EU. NNR samordnar näringslivets granskning av konsekvensanalyser av förslag till nya eller ändrade regler samt koordinerar näringslivets regelförbättringsarbete på nationell- och EU-nivå. Detta fokuserade verksamhetsområde gör att NNR är unikt bland näringslivsorganisationer i Europa. Mer information om NNR finns på www.nnr.se.